

Obec Lošonec

PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA OBCE
LOŠONEC
NA ROKY 2015 – 2020

Názov	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lošonec na roky 2015 – 2020
Územné vymedzenie	Obec Lošonec, okres Trnava, Trnavský kraj
ÚPN-O schválený	áno
Dátum schválenia PHSR	20.11.2015
Dátum platnosti	do 31.12. 2020
Verzia	1.0
Publikovaný verejne	www.losonec.sk
Forma spracovania	s pomocou externých expertov
Riadenie procesu spracovania	garant + koordinátor
Obdobie spracovania	jún – júl 2015
Financovanie	z vlastných zdrojov obce

Ekoplán, s.r.o. Bratislava

plány a projekty pre obce a mestá – územné plány, PHSR, regenerácie sídiel, EIA/SEA

www.ekoplan.cityplan.eu

Obsah

1. Úvod	5
1.1 Účel programového dokumentu	5
1.2 Metodika spracovania a priebeh prác na príprave programového dokumentu	7
1.3 Hodnotenie uplatňovanej stratégie a realizovaných projektov	10
2. Analytická časť	11
2.1 Analýza vnútorného prostredia	11
2.1.1 Základná charakteristika obce	
2.1.2 História obce	
2.1.3 Obyvateľstvo a demografická situácia	
2.1.4 Trh práce a sociálna situácia	
2.1.5 Hospodárska základňa	
2.1.6 Cestovný ruch, rekreácia a šport	
2.1.7 Občianska vybavenosť	
2.1.8 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor	
2.1.9 Bývanie a bytový fond	
2.1.10 Dopravná a technická infraštruktúra	
2.1.11 Prírodné podmienky a životné prostredie	
2.1.12 Štruktúra samosprávy a hospodárenie obce	
2.1.13 Analýza pripravovaných projektov	
2.1.14 Analýza silných stránok a slabých stránok územia	
2.2 Analýza vonkajšieho prostredia	29
2.2.1 Analýza regionálnych vzťahov a väzieb	
2.2.2 Analýza hlavných vonkajších faktorov rozvoja a ich vplyvu	
2.2.3 Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia	
2.3 Zhodnotenie súčasného stavu územia	33
2.3.1 SWOT analýza	
2.3.2 STEEP analýza	
2.3.3 Analýza problémov a možných rizík	
2.3.4 Prognóza budúceho vývoja a identifikácia východísk	
3. Strategická časť	40
3.1 Strategická vízia	40
3.2 Návrh a opis stratégie	40
3.3 Strategické ciele	42
4. Programová časť	44
4.1 Návrh opatrení a aktivít	44
4.2 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť A – Investície do základnej infraštruktúry	47
4.3 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť B – Rozvoj bývania, služieb, podnikania a životné prostredie	55

4.4 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť C – Podpora cestovného ruchu, kultúry a identity obce.	59
5. Realizačná časť	65
5.1 Organizačné a inštitucionálne zabezpečenie realizácie	65
5.2 Časový harmonogram realizácie.	65
5.3 Monitorovanie a hodnotenie plnenia programového dokumentu	66
5.4 Komunikačná stratégia k cieľovým skupinám.	68
5.5 Akčný plán iniciačný	69
6. Finančná časť	71
6.1 Finančné zabezpečenie realizácie	71
6.2 Finančný plán.	73
7. Záver	77
8. Prílohy	78
8.1 Zoznam členov pracovnej skupiny	78
8.2 Zoznam informačných zdrojov a východiskových dokumentov.	78
8.3 Zoznam použitých skratiek.	79

1. Úvod

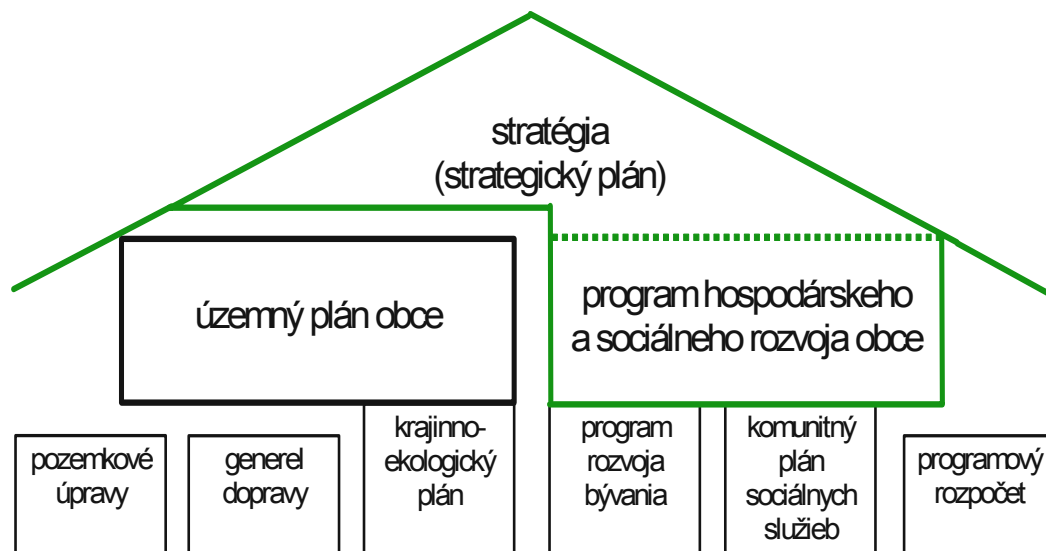
1.1 Účel programového dokumentu

Úlohy a kompetencie obcí pri uskutočňovaní podpory regionálneho rozvoja vyplývajú obciam zo Zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky a zo Zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení zákona č. 309/2014 Z.z.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len „program rozvoja“ alebo PHSR) má charakter strategického, t. j. strednodobého až dlhodobého rozvojového dokumentu. Plánovací horizont strategickej časti programu rozvoja obce Lošonec sa ťažiskovo týka programovacieho obdobia 2014-2020, s výhľadovým horizontom do roku 2025.

Program rozvoja je nositeľom rozvojovej politiky obce, predstáva jej vedenia a obyvateľov o smerovaní rozvoja obce. Obec Lošonec vypracovaním programu rozvoja dáva najavo záujem o svoju budúcnosť, ako aj budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za ďalší rozvoj obce. V podobe tohto dokumentu získava nástroj na aktívne riadenie rozvoja, založený na iniciovaní potrebných a žiaducich zmien. Jasné stanovenie rozvojových priorít umožní obci realizovať dlhodobý rozvoj založený na cielenej stratégii a nie na náhlych, nekoordinovaných rozhodnutiach.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako dokument zastrešujúci rozvojovú politiku na miestnej úrovni

Zdroj: Coplák, J. Miestne strategické plánovanie a jeho väzby s územným plánovaním. Habilitačná práca. - Bratislava : FA STU, 2013

Program rozvoja je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto jeho úlohou je zastrešovať ostatné plánovacie dokumenty a odvetvové koncepcie spracované na miestnej úrovni. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch),

program rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Aj keď ide o komplexný dokument, jeho cieľom nie je vyčerpávajúco obsiahnuť všetky problémy a nájsť na ne riešenie. Podstatou je z množstva problémov a problémových okruhov identifikovať tie, ktoré sú v danom prostredí kritické. Za účelom dosiahnutia čo najvyššej efektivity a reálnosti cieľov sústreďuje zdroje na niekoľko prioritných cieľov, resp. prioritných oblastí rozvoja.

Dlhší plánovací horizont znamená veľkú mieru neistoty a rizika, ktoré nemožno vopred predvídať s dostatočnou presnosťou. Preto má program rozvoja charakter otvorenej, flexibilnej koncepcie, schopnej reagovať na aktuálne zmeny východiskových podmienok. Aby bol program rozvoja skutočne živým dokumentom, musí byť permanentne aktualizovaný.

Z právneho hľadiska je dokumentom koordinačným, ktorý nemá charakter všeobecne záväzného predpisu. Zámery obsiahnuté v tomto dokumente sú záväzné len pre obstarávateľa v rovine morálneho a politického záväzku, daného schválením dokumentu v obecnom zastupiteľstve. Ostatné fyzické a právnické osoby sú programom viazané len do tej miery, s ktorou sami vyslovili súhlas.

Výlučné kompetencie pri obstarávaní programu má obec a jej výkonné orgány. Na základe Zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, získali obce na úseku regionálneho rozvoja právomoc vypracúvať program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (čl. I., § 2). Obecné zastupiteľstvo program rozvoja schvaľuje, rovnako ako aj aktualizácie tohto dokumentu.

Obsah programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je legislatívne vymedzený Zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov v §8 nasledovne:

(1) Program rozvoja obce vytvorený v partnerstve

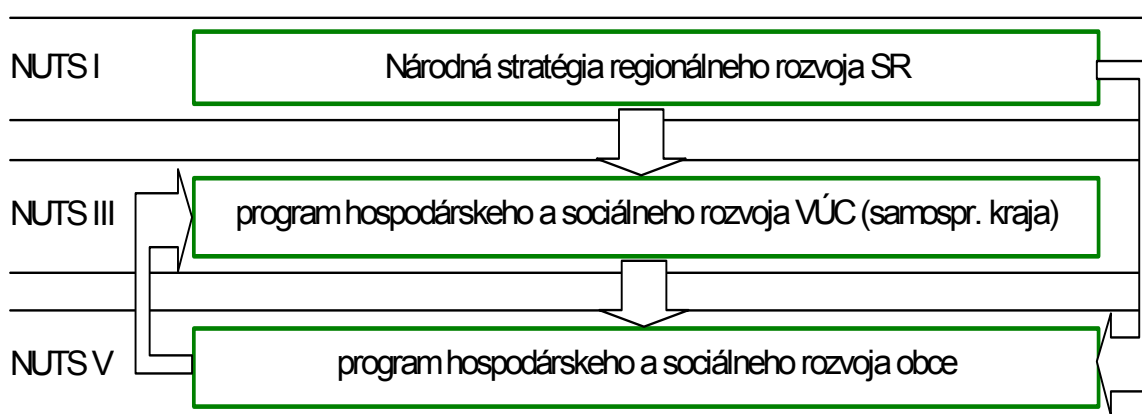
- a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,
- b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce,
- d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov, a

e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja obce.

Vypracovaním tohto dokumentu obec naplňa jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie – princíp programovania. Súčasne tak zvýši svoje šance získať finančnú podporu na realizáciu projektov zo štrukturálnych fondov, keďže obec musí preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami i miestnou stratégiou, ktorú reprezentuje program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Pri spracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lošonec sa prihliadalo na to, aby ciele a opatrenia stanovené v tomto dokumente boli v súlade s nadradenými programovými dokumentmi regionálneho rozvoja – predovšetkým s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja.

Sústava základných programových dokumentov na podporu regionálneho rozvoja v SR

Zdroj: vlastné spracovanie

1.2 Metodika spracovania a priebeh prác na príprave programového dokumentu

Metodika

Súčasťou tohto dokumentu je stručný opis metodiky a procesu tvorby programu rozvoja obce. Cieľom je uľahčiť spravovanie a ďalšiu modifikáciu dokumentu a umožniť lepšie pochopenie princípov strategického plánovania smerom k širšej verejnosti, predovšetkým spoluprotvorcom a užívateľom plánu. Predpokladá sa, že po ukončení etapy prípravy programu ho jeho užívatelia budú sami prispôbovať meniacim sa podmienkam. Pri rešpektovaní metodických postupov by nemalo dôjsť k narušeniu konzistentnosti myšlienok obsiahnutých v dokumente.

Dokument bol vypracovaný v súlade s platnou Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, verzia 1.0. a 2.0. Pri usmerňovaní plánovacieho procesu a spracovaní dokumentu boli aplikované metodické postupy vyvinuté v rámci viacerých výskumných projektov (projekt APVT Metodika tvorby

strategického rozvojového plánu obce) a ďalších domácich a zahraničných metódik strategického plánovania na komunálnej úrovni (p. metodické podklady – kap. 8.2).

Plánovací postup

Proces tvorby programu rozvoja obce tvoria 3 hlavné etapy:

- analýzy
- tvorba stratégie
- operatívne plánovanie (programovanie) – tvorba programovej, realizačnej a finančnej časti

Informácie pre analýzy poskytla obec, ďalšie informácie boli získané priamymi prieskumami v teréne, diskusiami s predstaviteľmi obce. Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sme čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne.

Analýzy, podobne ako aj samotná rozvojová stratégia, sa sústreďovali len na rozhodujúce faktory a kľúčové prvky. Preto sú kvalitatívne hodnotenia uprednostnené pred kvantitou vstupných dát. Úlohou analýz je poskytnúť odpoveď na otázku, „kde sa obec v súčasnosti nachádza“.

Ďalším krokom bola syntéza parciálnych analýz použitím štandardnej metódy strategického plánovania – SWOT analýzy. Výsledkom bola strategická diagnostika obce, nevyhnutná pre stanovenie rozvojových cieľov.

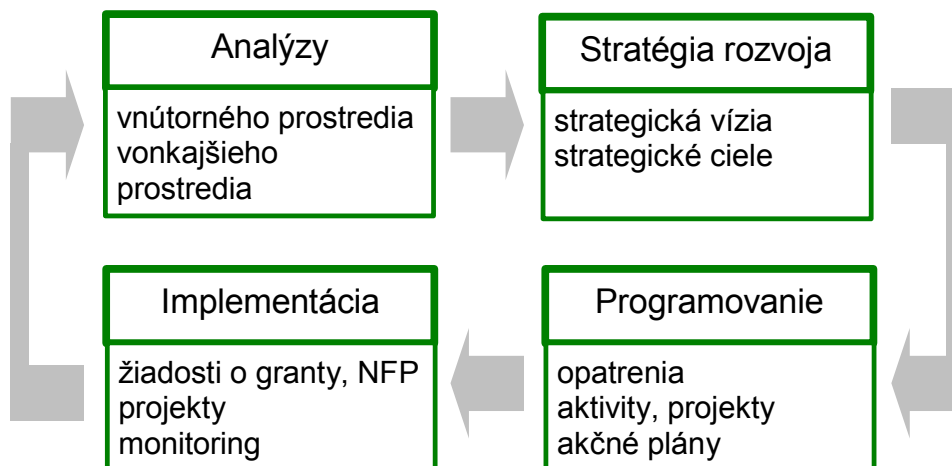
Ďalšou etapou programového dokumentu je tvorba stratégie, pozostávajúca zo strategickej vízie, podrobnejšie definovanej vo forme sústavy strategických cieľov.

Vo fáze operatívneho plánovania (programovania) boli stanovené konkrétne opatrenia, aktivity a rámcové projekty – akčné plány, ktoré majú viesť k naplneniu vízie a dlhodobých cieľov. To znamená, že pokiaľ predmetom stanovenia rozvojovej stratégie bolo zodpovedať otázku „kde chceme byť?“, tak akčné plány majú povedať „ako sa tam dostaneme“.

Harmonogram spracovania PHSR

Termín (2015)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

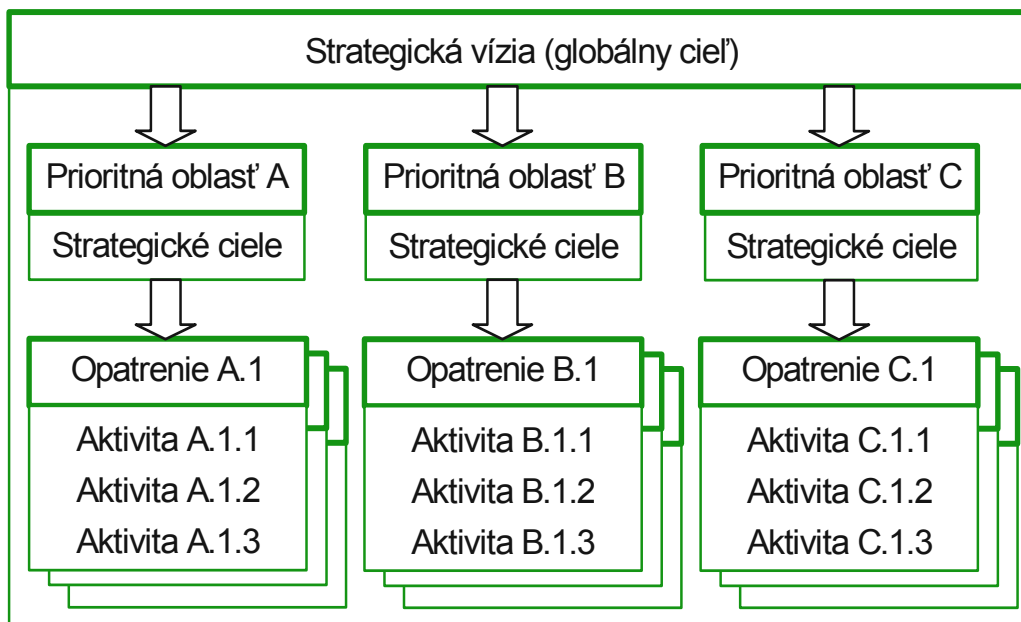
Postup spracovania programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Program rozvoja obce má hierarchickú štruktúru, ktorá smeruje od všeobecného ku konkrétnemu, resp. od celkového k špecifickému. Hierarchia začína globálnym cieľom strategickej vízie, pokračuje strategickými cieľmi rozdelenými podľa prioritných oblastí a uzatvára ju sústava opatrení, projektov a aktivít zhrnutých v akčných plánoch. Hierarchické usporiadanie znamená aj rozdielne časové horizonty. Program rozvoja obce je teda integrovaným plánovacím dokumentom (preto sa používa označenie „program“ a nie „plán“) zahŕňajúcim strategickú časť, ktorú tvoria dlhodobjšie ciele a programovú časť – opatrenia, aktivity a projekty realizovateľné v kratšom období.

Princíp hierarchickej štruktúry programu rozvoja obce

Zdroj: Coplák, J. Miestne strategické plánovanie a jeho väzby s územným plánovaním. Habilitačná práca. - Bratislava : FA STU, 2013

1.3 Hodnotenie uplatňovanej stratégie a realizovaných projektov

Obec pristupuje koncepčne k usmerňovaniu svojho rozvoja na základe aktuálnych plánovacích dokumentov – územného plánu obce a programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Práce na doterajšom programe rozvoja sa začali vo februári 2008 a dokument bol schválený v obecnom zastupiteľstve dňa 10.7.2008.

Z hodnotenia plnenia doterajšieho PHSR obce vyplynulo, že rozvojová stratégia obce je v zásade naďalej aktuálna a nevyžaduje podstatnejšie úpravy. V uplynulom období boli čiastočne alebo úplne realizované viaceré kľúčové projekty / aktivity, navrhované v doterajšom PHSR.

Ex-post hodnotenie doterajšieho PHSR – zoznam realizovaných a čiastočne realizovaných projektov

Č.	Názov aktivity / projektu	Rok začatia	Rok ukonč.	Ukazovateľ (%splnenia)	Náklady v EUR	Zdroje
A.3.1	Vybudovanie splaškovej kanalizácie		2009	15%		fondy EÚ
C.2.1	Rozširovanie informačného obsahu webstránky			100%		obec
C.6.1	Akcie spoločného skrášľovania obce			40%		obec
C.6.2	Programy spoznávania prírody pre deti			100%		obec

Do nového programu rozvoja bolo z predchádzajúceho dokumentu prevzatých viacero navrhovaných aktivít a projektov, pričom boli modifikované podľa aktuálnej situácie. Doplnená bola aj analytická časť. Výsledný dokument bol z obsahového a procesného hľadiska obstarania prispôbený záväzným požiadavkám novej metodiky.

2. Analytická časť

Analytická časť pozostáva z komplexnej situačnej analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia. Je štruktúrovaná podľa hlavných oblastí života obce a funkčných subsystemov. Okrem analýz samotnej obce bolo treba väčšiu pozornosť venovať analýzám externého prostredia, s cieľom identifikovať konkurenčné aktivity v regióne i možnosti ďalšej spolupráce s okolitými obcami. Na základe situačnej analýzy bola vypracovaná celková sumarizácia – zhodnotenie súčasného stavu územia.

Pre spracovanie analytickej časti boli okrem informačných zdrojov uvedených v kap. 8.2 použité súbory dát, ktoré poskytla obec a dáta zverejňované Štatistickým úradom SR. Ďalšie informácie boli získané priamymi prieskumami v teréne, miestnym zisťovaním, diskusiami s predstaviteľmi obce. Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sme čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne.

Analýzy technického vybavenia, urbanistickej štruktúry a bytového fondu sú v programe rozvoja sumarizované len v skrátenej podobe, vzhľadom k tomu, že technické detaily sú podrobnejšie popísané v aktuálnej územnoplánovacej dokumentácii obce.

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Bývanie	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Školstvo a vzdelávanie	obec	–
Zdravotníctvo	–	–
Sociálna starostlivosť	obec	–
Ekonomická situácia	obec	–
Životné prostredie	MŽP SR	www.enviroportal.sk

2.1 Analýza vnútorného prostredia

2.1.1 Základná charakteristika obce

Obec Lošonec sa nachádza na východnom úpätí Malých Karpát vo výbežku Trnavskej pahorkatiny do pohoria. Katastrálne územie obce má rozlohu 2371 ha a nachádza sa v nadmorskej výške 215-662 m.n.m., stred obce je vo výške 263 m.n.m. Územie je tvorí prevažne zalesnené pohorie. Katastrálnym územím obce preteká potok Smutná, prítok Trnávky.

Z hľadiska administratívneho členenia je súčasťou okresu Trnava a Trnavského kraja. Na základe počtu obyvateľov sa obec Lošonec zaraďuje medzi malé obce (522 obyvateľov). Susediacimi obcami sú Smolenice (4 km) a Horné Orešany (5 km), najbližším mestom je Trnava (20 km)

2.1.2 História obce a pamiatky

Historický vývoj

Územie bolo osídlené už v období pred Veľkomoravskou ríšou, keďže sa v blízkosti nachádzalo staroveké hradisko Molpír a Lošonec bol v jeho pevnostnom pásme.

Obec s farou sa písomne prvýkrát spomína v rokoch 1332 – 1337 pod názvom Losinch. V polovici 16. storočia ju pustošili Turci. Nájazdy Turkov boli najničivejšie v rokoch 1529-1532, za tureckého nájazdu roku 1580 zničil požiar celú obec, takže zanikla. V roku 1589 ju znova osídlila grófka Anna Ungnad-Losoncy, podľa ktorej ju pomenovali. Grófka sa zaslúžila aj o výstavbu kostola sv. Anny od r. 1600. Obec potom patrila panstvu Smolenice – jeho súčasťou boli obce Smolenice, Lošonec, Horné Orešany. Smolenické panstvo sa roku 1777 stalo majetkom Pálffyovcov. V roku 1720 mala obec vinice, mlyn a 20 daňovníkov, 1828 62 domov a 449 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom, prácou v lesoch a výrobou dreveného riadu.

V roku 1831 počas epidémie cholery zomrelo 22 obyvateľov Lošonca, druhá epidémia cholery bola v roku 1866, kedy zomrelo 49 občanov. V roku 1885 sa tu uskutočnila komasácia nevýhodná pre obyvateľov, po ktorej obyvateľom Lošonca pripadlo 420 ha z celkovej výmery 2371 ha, zvyšok patrilo grófovi Jozefovi Pálffymu. V roku 1883 Pálffyovci v lokalite Majdan vybudovali chemickú továreň na výrobu kyseliny octovej, dreveného uhlia, metanolu, acetónu, dechtu. Výroba bola v roku 1968 odstavená, neskôr sa nakrátko obnovila.

JRD bolo založené v roku 1957 a v roku 1972 zlúčené s JRD Smolenice. V roku 1976 obec Lošonec administratívne pripojili k Smoleniciam. Od 1.1. 1991 je obec Lošonec na základe predchádzajúceho referenda o odčlenení od obce Smolenice opätovne samostatnou samosprávnou jednotkou.

Kultúrno-historické pamiatky

V obci Lošonec je viacero objektov s veľkou pamiatkovou hodnotou. V Ústrednom zozname pamiatkového fondu je ako národná kultúrna pamiatka zapísaný rímskokatolícky kostol sv. Anny s opevnením. Ide o renesančný objekt so starším jadrom, postavený pravdepodobne v rokoch 1600 – 1615, barokizovaný v roku 1714, keď bolo postavené nové terajšie presbytérium, bočné kaplnky sú z roku 1753. Kostol má pôdorys rovnoramenného kríža, je jednolodový, s polygonálnym uzáverom presbytéria, zaklenutý valenou lunetovou klenbou s hrebienkami. Dve bočné kaplnky s polygonálnym uzáverom majú krížové hrebienkové klenby. Na západnej strane je murovaná veža s ihlanovou strechou. Vnútorne zariadenie je neorenesančné zo začiatku 20. storočia, kazateľnica je baroková z 1. polovice 18. storočia.

Historické a kultúrne hodnoty ďalej majú viaceré skulpturálne pamiatky:

- sochy Ukrižovaného Krista - jedna kamenná z roku 1891 pred obcou na ceste od Trnavy, druhá pred obecným úradom

- socha Márie pod krížom, kamenná, na podstavci, pri ceste do kameňolomu
- pomník padlým v 1. svetovej vojne – na spôsob skalnej mohyly, na hlavnej ulici
- socha sv. Floriána – kamenná socha osadená na štvorbokom pilieri s rímsou, s datovaním r. 1931, pri hlavnej ceste
- pomník padlým v 2. svetovej vojne – kamenný z r. 1961, na hlavnej ulici
- socha sv. Vendelína – kamenná socha osadená na vysokom štvorbokom pilieri s rímsou, s datovaním r. 1901, pri cintoríne

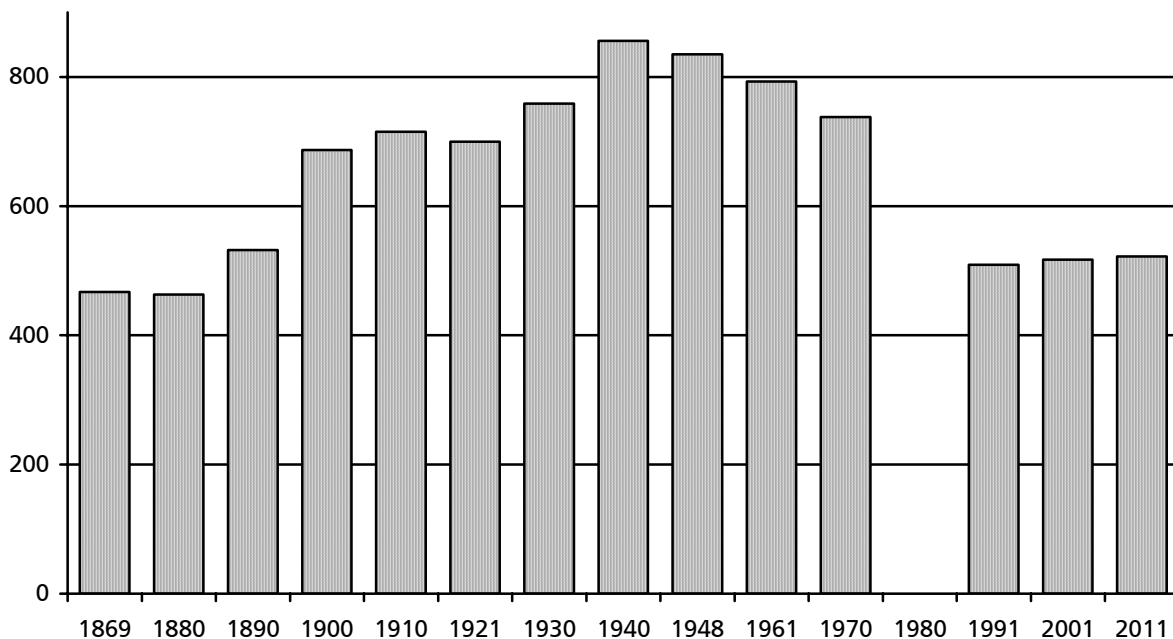
2.1.3 Obyvateľstvo a demografická situácia

Vývoj počtu obyvateľov odzrkadľuje socio-kultúrne, demografické a ekonomické procesy prebiehajúce na úrovni celej spoločnosti, no sčasti je aj odrazom postavenia obce v štruktúre osídlenia a lokálnych zmien.

Počet obyvateľov zaznamenával až do 2. svetovej vojny pomerne dynamický rast, prerušovaný len krátkymi medziobdobiami stagnácie. Od roku 1869 do roku 1940 vzrástol počet obyvateľov na takmer dvojnásobok. Historicky najvyšší počet obyvateľov (856) bol dosiahnutý v roku 1940. Od tohto obdobia nastáva dlhodobý pokles počtu obyvateľov. V rokoch 1940 – 1991 sústavne klesal počet obyvateľov intenzitou 5-8% obyvateľov za dekádu. Od 70. rokov úbytok obyvateľstva ešte naberá na dynamike. Tento vývoj bol dôsledkom sťahovania obyvateľov do strediskových obcí a miest, predovšetkým do centier priemyselnej výroby, a to za podpory masívnej bytovej výstavby. V rámci strediskovej sústavy osídlenia bola obec Lošonec zaradená medzi obce bez perspektívy rozvoja a bytová výstavba sa tu zastavila. K stabilizácii situácie dochádza až v 90. rokoch 20. storočia – počet obyvateľov odvtedy osciluje na úrovni okolo 520 obyvateľov.

Vývoj počtu obyvateľstva

Rok sčítania obyv.	Počet obyvateľov	Rok sčítania obyv.	Počet obyvateľov
1869	467	1940	856
1880	463	1948	835
1890	532	1961	793
1900	687	1970	738
1910	715	1991	509
1921	700	2001	517
1930	759	2011	522

Prirodzený a mechanický pohyb obyvateľstva

Rok	narodení	zomrú	prihlásení	odhlásení	bilancia	Počet obyvateľov
1997	6	11	6	14	-13	532
1998	4	8	7	19	-16	516
1999	8	5	10	7	+6	519
2000	3	5	7	8	-3	516
2001	2	7	18	5	+8	524
2002	3	3	22	11	+11	535
2003	3	9	5	14	-15	520
2004	4	10	17	8	+3	523
2005	4	6	9	3	+8	526
2006	4	8	25	13	+8	532
2007	8	6	7	18	-9	523
2008	1	7	15	1	+8	545
2009	9	13	4	6	-6	539
2010	8	8	9	5	+4	543
2011	6	2	12	10	+6	527
2012	3	4	10	16	-7	520
2013	3	6	10	10	-3	517

Oproti minulosti sa výrazne znížil podiel obyvateľov v predproduktívnom veku. Nárast sa presunul do kategórie obyvateľov v produktívnom a v menšej miere aj v poproduktívnom

veku. Práve podiel obyvateľov v produktívnom veku je pomerne vysoký – v roku 2011 predstavuje až 67,6%. Znamená to, že humánny potenciál pre ekonomický rozvoj v súčasnosti dosahuje vrchol a neskôr bude treba počítať s jeho poklesom. V súčasnosti teda nie sú potrebné veľké verejné výdavky pre výchovu mladej generácie, ani pre starostlivosť o ľudí v dôchodkovom veku, naopak finančný kapitál generácie v produktívnom veku je hlavným zdrojom očakávaných investícií do individuálnej výstavby.

Z hľadiska prognózovania budúceho demografického vývoja má vysokú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Tento ukazovateľ podľa údajov z roku 2011 dosahuje za celú obec hodnotu len 74,2. Oproti údajom z roku 2001, keď dosahoval hodnotu 69, ide v podstate o nemenný stav, pretože sa súčasne zvýšil vek odchodu do dôchodku. Podľa všeobecnej interpretácie až hodnoty vyššie ako 100 zodpovedajú výhľadu prirodzeného prírastku počtu obyvateľov.

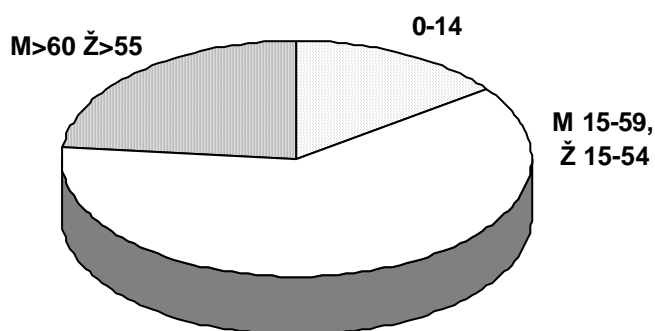
Na základe ukazovateľa indexu vitality, ako aj pri porovnaní údajov o vekovej štruktúre obyvateľstva z predchádzajúcich období, možno vysloviť prognózu, že dynamika prirodzeného prírastku obyvateľstva bude aj v nasledujúcich rokoch zotrvať v negatívnej bilancii. Počet narodených je výrazne nižší ako počet zosnulých (s výnimkou niektorých rokov).

V budúcnosti možno počítať s nárastom počtu obyvateľov – tento rast však bude pochádzať výlučne z migrácie do obce. Následne možno predpokladať aj zvýšenie natality – vďaka prisťahovaniu mladších vekových skupín obyvateľov vo fertilnom veku. Naplnenie potenciálu obce získavať nových obyvateľov migráciou však bude závisieť od rozvojovej politiky obce, udržania a zlepšenia kvality života v obci, od situácie na trhu práce v celom regióne, ponuky služieb v obci a kvality technickej infraštruktúry.

Skladba obyvateľov podľa vekových skupín

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov	522
z toho muži	254
z toho ženy	268
Počet obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14)	72
Počet obyvateľov v produktívnom veku	353
Počet obyvateľov v poproduktívnom veku	97

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011.

Skladba obyvateľov podľa národnosti

Národnosť	slovenská	česká	iná	nezistená
	483	2	4	33

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Obyvateľstvo je slovenskej národnosti. Slováci podľa údajov z roku 2011 tvoria 98,8% obyvateľov (bez zohľadnenia obyvateľov s nezistenou národnosťou).

Skladba obyvateľov podľa vierovyznania

Vierovyznanie	rímskokatolícka cirkev	reformovaná kresť. cirkev	iné	bez vyznania	nezistené
	425	3	2	33	59

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva tiež homogénna. Až 92% všetkých obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi (bez zohľadnenia obyvateľov s nezistenou národnosťou). V porovnaní s celoslovenským priemerom, ako aj hodnotami v okolitých obciach je miera religiozity nadpriemerná (napr. v obci Smolenice sa k rímskokatolíckej cirkvi hlásilo 84,5% obyvateľov).

Vzdelanostná úroveň obyvateľov

Dosiahnuté vzdelanie	
Základné	97
Učňovské (bez maturity)	110
Stredné odborné (bez maturity)	64
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	23
Úplné stredné odborné (s maturitou)	88
Úplné stredné všeobecné	6
Vyššie odborné	6
Vysokoškolské 1. stupňa (bakalárske)	10
Vysokoškolské 2. stupňa (magisterské)	24
Vysokoškolské 3. stupňa (doktorandské)	2
Bez vzdelania	74
Nezistené	18

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

Úroveň dosiahnutého vzdelania obyvateľstva je priemerná. Za uplynulých 10 rokov však vzdelanostná úroveň obyvateľstva zaznamenala podstatné zvýšenie.

2.1.4 Trh práce a sociálna situácia

Hospodárske subjekty pôsobiace na území obce zabezpečujú pre miestne ekonomicky aktívne obyvateľstvo len minimálny počet pracovných miest. Stále pracovné miesta sú v miestnej verejnej správe, v kameňolome a v miestnych obchodných prevádzkach. Spolu je tu vytvorených asi 20 pracovných miest. Vo verejných službách obce je niekoľko pracovných miest vo verejnej správe (zamestnanci obecného úradu a v materskej škole).

Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2011 väčšina obyvateľov pracovala v terciárnom sektore (služby) – 97 obyvateľov a v sekundárnom sektore (priemysel) – 79 obyvateľov. Relatívne vysoký je aj podiel zamestnancov primárneho sektora (poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo) – 33 obyvateľov.

Počet pracovných miest od roku 1989 poklesol najmä v poľnohospodárstve, kde došlo k postupnému útlmu výroby, pri súčasnom raste požiadaviek na zvyšovanie produktivity práce. V súčasnosti nachádza najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov pracovné uplatnenie v priemyselnej výrobe, maloobchode a v stavebníctve, vzhľadom k rozmachu individuálnej bytovej výstavby v okolí Trnavy.

Za prácou mimo obec odchádzalo 186 obyvateľov, čo z počtu ekonomicky aktívnych v roku 2011 predstavovalo 82%. Cieľovými miestami odchádzky je hlavne Trnava, v menšej miere aj Bratislava.

Vďaka dostatočnej ponuke pracovných príležitostí v Trnave je miera nezamestnanosti pomerne nízka. Odrazom nízkej miery nezamestnanosti je aj nízky počet sociálne odkázaných obyvateľov.

Vysoká miera odchádzky za prácou je príčinou uvoľňovania sociálnych a psychologických väzieb na miesto bydliska. Výskyt sociálno–patologických javov (krádeží, vandalizmu, neusporiadaného životného štýlu) je minimálny a nepredstavuje závažnejší problém.

Ekonomická aktivita obyvateľov

Počet ekonomicky aktívnych osôb	227
Podiel ekonomicky aktívnych na celku (%)	43,5
- pracujúci (okrem dôchodcov)	192
- pracujúci dôchodcovia	3
- osoby na materskej a rodičovskej dovolenke	20
- nezamestnaní	26
- študenti	36
- dôchodcovia	142

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

2.1.5 Hospodárska základňa

Väčšinu katastrálneho územia pokrývajú lesné porasty – lesný pôdny fond je na 78 % výmery katastrálneho územia. Obhospodaruje ho Lesy SR š.p., OZ Smolenice.

Poľnohospodárska pôda predstavuje v rámci katastrálneho územia obce len 18% jeho výmery. Je vo vlastníctve súkromných roľníkov a fyzických osôb. Najvýznamnejším užívateľom poľnohospodárskej pôdy je PD Smolenice. V katastri obce Lošonec má hospodársky dvor, situovaný západne od zastavaného územia. V súčasnosti je areál bez živočíšnej výroby a len extenzívne využívaný, časť objektov sa prenája.

V obci firma Alas Slovakia s.r.o. Bratislava prevádzkuje ťažbu kameňa a jeho úpravu – triedenie na frakcie a výrobu drveného kameniva. Na ložisku je 6,8 mil. m³ zásob kameňa, čo je dostatočné množstvo pre pokračovanie ťažby. Rozsiahly areál sa nachádza na severovýchode katastrálneho územia obce. Významná je aj prevádzka ťažby a spracovania dreva Ondrej Jurovčík – Forest Servis.

Miestni živnostníci sa orientujú na drobné podnikanie v nevýrobných a drobných výrobných službách, stavebných profesiách. Kontinuita tradičných remesiel bola v dôsledku prevládnutia moderného životného štýlu prerušená a v súčasnosti nie sú v obci nositelia tradícií remeselnej a umeleckej výroby.

Evidencia podnikateľských subjektov obce

Názov podnikateľského subjektu / sídlo	Počet zam.	Prírastok / úbytok zamestn.	Tržby (rok)	Rast pridanej hodnoty (rok)	Záznam z rokovania	Kontakt
Alas Slovakia s.r.o. Bratislava		-	-	-	-	-
Ondrej Jurovčík – Forest Servis, Pezinok		-	-	-	-	-

2.1.6 Cestovný ruch, rekreácia a šport

Poloha obce v bezprostrednom kontakte s prírodným prostredím Malých Karpát a prítomnosť viacerých prírodných a kultúrno-historických pozoruhodností, predstavuje značný potenciál rozvoja cestovného ruchu a rekreácie. Väčšinu katastrálneho územia obce tvorí lesná krajina, využívaná predovšetkým na aktivity letnej rekreácie. Kataster obce a jej okolie poskytuje mnoho možností pre pešiu turistiku, cykloturistiku i náročné adrenalínové športy (paragliding).

Podhorím prechádza Malokarpatská cykloturistická magistrála. Do Malých Karpát tu odbočujú ďalšie cyklotrasy (údolím Parnej, cez Malé Karpaty). Cyklotrasy umožňujú prechod pohorím Malé Karpaty cez sedlo pod Čiernou Skalou s pokračovaním na Plavecký Mikuláš a Záhorie. Možnosti pre pešiu turistiku zahŕňajú široký výber trás od nenáročných krátkych trás vhodných pre rodinné výlety až po náročné vrcholové výstupy s prevýšením

500 m.

Do katastrálneho územia obce spadajú dve rekreačné chatové oblasti – Jahodník (na severnom okraji, časť patrí do k.ú. Smolenice) a Majdan (na južnom okraji, časť patrí do k.ú. Horné Orešany). V rekreačnom stredisku Jahodník sa okrem súkromných chát a podnikových zariadení s prenajímateľnou kapacitou 108 lôžok nachádza verejné táborisko, kúpalisko (t.č. mimo prevádzky), reštaurácia, bufet, vináreň. Jahodník je východiskom značkovaných turistických trás na Čiernu Skalu a Záruby a vedie odtiaľto prístupový chodník k jaskyni Driny. V blízkosti je ďalšie rekreačné stredisko Záruby s možnosťou ubytovania v chatkách s kapacitou 80 lôžok.

V lokalite Majdan bolo kúpalisko (dlhodobo mimo prevádzky), kultúrno-historické hodnoty predstavujú aj objekty pálfyovskej chemickej továrne.

V severozápadnej časti obce Lošonec sa nachádza športový areál s futbalovým ihriskom, ktoré sa využíva viacúčelovo. V areáli sa nachádza prevádzkový objekt s tribúnou.

V okolí obce je v rámci Malých Karpát veľmi hustá sieť značkovaných turistických trás s hlavným východiskom v lokalite Jahodník. Viacero turistických trás sprístupňuje atraktívne prírodné prostredie Smolenického krasu, Štefánikova magistrála vedie po vrcholových častiach pohoria. Na značkovaných turistických trasách sú vybudované odpočívadlá a rázcestníky. V zimnom období možno početné turistické trasy využiť na beh na lyžiach, lúky v podhorí sú vhodné na sánkovanie, prípadne nenáročné lyžovanie.

Z hľadiska rozvoja rekreácie je dôležité analyzovať aktivity a atrakcie v okolitých obciach, ktoré sú v danom regióne veľmi významné. Tieto znalosti sú potrebné pre zostavenie takej ponuky, ktorá by bola konkurencieschopná. Čím diverzifikovanejšia a bohatšia bude ponuka turistických aktivít a zaujímavostí, tým vyššia bude atraktivita celej oblasti.

Významným centrom cestovného ruchu v tejto časti Malých Karpát je obec Smolenice, kde sa koncentrujú viaceré atrakcie a zariadenia cestovného ruchu a konajú sa tu podujatia podporujúce cestovný ruch:

- Smolenický zámok – priestory zámku slúžia ako kongresové centrum Slovenskej akadémie vied. Pre verejnosť je zámok otvorený v letných mesiacoch júl-august, kedy sú zabezpečené prehliadky zámku s odborným výkladom sprievodcu.
- Múzeum – s expozíciami nálezov z halštattského hradiska Molpír, starých kníh z farskej knižnice, expozície sú venované vynálezovi padáka Š. Baničovi, regionálnemu historikovi Š. Jastrabíkovi.
- jaskyňa Driny – jediná pre verejnosť sprístupnená jaskyňa v Malých Karpatoch, v prevádzke je od apríla do októbra
- masív Malých Karpát s vrchmi Záruby a Veterlín – vyhlásená národná prírodná rezervácia Záruby, vrch Záruby je najvyšším vrchom Malých Karpát s výhľadmi na Bukovskú panvu s obcou Buková a Českou cestou a na Smolenický zámok, v južnej časti svahu je Zárubská veža s vhodnými cvičnými horolezeckými terénmi, lezecké terény sú aj na Havranej skale vo východnej časti masívu Zárub. Pod vrcholom Zárub je štartovacie miesto pre paragliding.

- dolina Hlboče – dolina kaňonovitého charakteru dlhá 1 km, vyhlásená národná prírodná rezervácia, vedie ňou náučný chodník Smolenický kras. V hornej časti doliny Hlboče je jediný vodopád v Malých Karpatoch.

Ďalšie atrakcie z hľadiska cestovného ruchu v bezprostrednom okolí predstavuje vodná nádrž Horné Orešany (pri obci Lošonec), ktorá sa využíva pre športový rybolov. Obec je súčasťou regiónu cestovného ruchu „Malokarpatská vínna cesta“, ktorý sa usiluje o podporu rozvoja poznávacieho cestovného ruchu, zameraného najmä na aktivity súvisiace s vinohradníckou a vinárskou tradíciou.

2.1.7 Občianska vybavenosť

V obci sú zastúpené len niektoré zariadenia základnej občianskej vybavenosti. Z hľadiska priestorovej lokalizácie sú situované pozdĺž hlavnej obslužnej komunikácie, najmä na jej priečnej osi v strede obce.

V obci Lošonec je materská škola, situovaná v centre obce. Kapacita zariadenia postačuje súčasným potrebám, stavebno-technický stav objektu však nie je vyhovujúci; objekt je vo vlastníctve cirkvi. Základná škola v obci nie je. Žiaci navštevujú základnú školu v Smoleniciach, v menšej miere aj v Horných Orešanoch. Stredné školy (všeobecno-vzdelávacie, odborné, učňovské) sú dostupné v Trnave. Bratislava a Trnava sú najbližšími sídlami viacerých univerzít a vysokých škôl, ktoré poskytujú vyššie vzdelanie v mnohých študijných odboroch.

V obci sa nenachádza žiadne zariadenie zdravotnej starostlivosti. Pre potreby obyvateľov slúži zdravotné stredisko v Smoleniciach. Ostatné odborné a špecializované ambulancie sú v poliklinike v Trnave a vo fakultnej nemocnici v Trnave.

Pre účely miestnej administratívy slúži objekt obecného úradu. Sídlo matričného úradu s pôsobnosťou pre obec Lošonec je v obci Smolenice, sídlo spoločného stavebného úradu je v Trnave. Pošta sa v obci nenachádza. Najbližšia pošta, banka a bankomat je v Smoleniciach. Polícia má sídlo oddelenia v Trstíne. Požiarna zbrojnica sa nachádza v zadnej prístavbe budovy obecného úradu. V prípade požiaru zasahuje požiarny zbor z Chemolaku Smolenice a z Trnavy.

V obci je jeden cintorín s domom smútku. Má dostatočné kapacitné rezervy. Pre bohoslužby rímskokatolíckej cirkvi sa využíva kostol. Farský úrad je v Smoleniciach.

Sektor komerčných služieb a obchodu v obci nie je rozvinutý. Vzhľadom k počtu obyvateľov však trhový priestor nepostačuje pre etablovanie ďalších obchodov a služieb. Obyvatelia využívajú zariadenia maloobchodu a služieb v okolitých obciach a v Trnave. Zastúpené sú len predajne potravinárskeho tovaru a pohostinské prevádzky. Sú sústredené v centrálnej časti obce, pozdĺž hlavnej ulice.

V obci majú ďalej prevádzky živnostníci a menšie firmy podnikajúce v oblasti nevýrobných a drobných remeselno-výrobných služieb a v oblasti nákladnej dopravy. V obci je tiež

viacero živnostníkov, ktorí sa orientujú na rôzne stavebné profesie a činnosť vyvíjajú zväčša mimo obce.

V budúcnosti, v dôsledku prisťahovania nových obyvateľov, sa predpokladá postupné rozšírenie trhového priestoru pre ďalšie služby a obchodné prevádzky. Blízkosť rekreačných stredísk Jahodník a Majdan je ďalším faktorom, ktorý by mal podporiť rozvoj špecifických služieb, najmä v segmente ubytovania a spoločného stravovania.

2.1.8 Kultúra, spoločenské aktivity a neziskový sektor

Kultúra sa v minulosti do značnej miery prelínala s náboženskými obradmi, aj v súčasnosti sa viaceré kultúrne podujatia spájajú s tradíciami – Vincentovský ples v rámci plesovej sezóny, stávanie mája, Deň matiek, Deň detí, hodové podujatie, mesiac úcty k starším, podujatie ku dňu sv. Mikuláša. Viaceré akcie sa organizujú v spolupráci s materskou školou – na podujatiach vystupujú deti z MŠ s vlastným programom. Ide výlučne o podujatia lokálneho významu, navštevované miestnymi občanmi. V minulosti bolo spektrum spoločenských organizácií širšie. V medzivojnovom období nastal rozkvet miestneho ochotníckeho divadla, ktoré hralo divadelné predstavenia Drotár, Cigánov sľub. Neskôr vznikol divadelný krúžok.

Počet a aktivity miestnych spolkov sú v súčasnosti obmedzené. Bol tu organizovaný Klub dôchodcov, ktorý v súčasnosti nie je aktívny. Pripravuje sa založenie dobrovoľného hasičského zboru. Na území obcí Smolenice a Lošonec pôsobí poľovnícke združenie Driny, ktoré sa stará o rozsiahly poľovný revír a organizuje poľovačky na diviačiu zver.

V obci je kultúrny dom s jednou viacúčelovou spoločenskou sálou s kapacitou 150 miest. Dispozičné riešenie objektu ďalej zahŕňa sklad, kuchyňu, sociálne a hygienické zariadenia, šatňu vo vstupnom priestore.

Evidencia mimovládnych organizácií obce

Názov subjektu / sídlo / predmet činnosti	Právna forma	IČO	Cieľová skupina	Počet členov	Kontakt
Poľovnícke združenie Driny	OZ	–	šport	–	–

2.1.9 Bývanie a bytový fond

Obec Lošonec v štruktúre osídlenia plní primárne obytnú funkciu. Obytné budovy tvoria väčšinu stavebného fondu. Obytné budovy tvoria väčšinu stavebného fondu. Bytový fond sa sústreďuje v tradičných rodinných domoch, bytový fond dopĺňajú aj nájomné byty.

Priemerný počet obyvateľov na 1 byt je 2,25, čo je pod priemerom za SR aj za okres Trnava. Štandard bytov a úroveň bývania v žiadnom z ukazovateľov výraznejšie nezaostáva za priemerom okresu Trnava.

Podiel neobývaných bytov je vysoký a predstavuje až 25% z celkového počtu bytov. Viac ako polovica z tohto počtu sa však využíva na rekreačné účely a len menšia časť bytov je neobývaných z dôvodu zlého technického stavu, resp. nespôsobilosti na bývanie.

Z uvedenej analýzy vyplýva, že možnosti ďalšej intenzifikácie využitia existujúceho bytového fondu sú vyčerpané a ďalší nárast počtu obyvateľov obce je reálny len v prípade realizácie výstavby nových bytov.

Počet domov a bytov

domy spolu	224
trvale obývané domy	165
z toho rodinné domy	158
z toho bytové domy	1
neobývané domy	59
byty spolu	231
trvale obývané byty spolu	174
z toho v rodinných domoch	139
z toho v bytových domoch	15
neobývané byty spolu	57

Zdroj: Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011

2.1.10 Dopravná a technická infraštruktúra

Doprava

Obec Lošonec leží mimo hlavných dopravných trás. Územím obce prechádza len cesta III. triedy č. III/50211, ktorá sa napája na cestu II. triedy č. 502 Bratislava – Trstín – Vrbové v 2 bodoch – v Smoleniciach a pri Horných Orešanoch.

Napriek polohe na bočnej vetve cestnej siete možno konštatovať, že obec má pomerne výhodnú polohu voči hlavným dopravným koridorom nadregionálneho až medzinárodného významu. Okrem cesty II. triedy, spájajúcej obce malokarpatského sídelného pásu, vedie v blízkosti obce kombinovaný cestný a železničný koridor, spájajúci Podunajskú nížinu so Záhorím, s pokračovaním ďalej do Českej republiky. Jeho súčasťou je elektrifikovaná železničná trať č. 363 Trnava – Senica – Kúty, so stanicou v Smoleniciach. V paralelnom koridore vedie štátna cesta I. triedy č. I/51 Trnava – Senica – Hodonín.

Hlavnou dopravnou osou, ktorá sa tangenciálne dotýka okraja zastavaného územia obce, je

cesta III/50211. Z nej sa odpája hlavná obslužná komunikácia, ktorá prechádza celou dĺžkou zastavaného územia a pokračuje až ku kameňolomu. Po zvýšení objemu ťažby v kameňolome vzrástla dopravná záťaž tejto komunikácie, najmä ťažkou nákladnou dopravou. Cesta III. triedy nie je zaradená do celoštátneho sčítania dopravy.

Miestne a účelové komunikácie tvoria doplňujúcu dopravnú sieť v obci. Pripájajú sa na hlavnú obslužnú komunikáciu v niekoľkých krátkych priečných vetvách.

Menšie odstavné plochy sú len pri niektorých zariadeniach občianskej vybavenosti – pri obecnom úrade a kaviarni, bytovom dome a cintoríne. V obytnej zástavbe je odstavovanie automobilov riešené na pozemkoch rodinných domov – garážami alebo spevnenými odstavnými plochami.

Samostatné cyklistické chodníky sa na území obce nenachádzajú. V blízkosti vedie viacero značkovaných cykloturistických trás. Hlavná trasa (malokarpatská cyklomagistrála) vedie v trase cesty II. triedy, spoločne s automobilovou dopravou (bez priestorového oddelenia), čo znižuje atraktivnosť a bezpečnosť cyklotrasy. Z tejto cyklotrasy sa odpája viacero bočných trás do okolitých údolí – napr. aj cykloturistický okruh cez Majdan a rybníky Parina do obce Doľany, vedený po lesných cestách. Cez obec vedú viaceré značkované pešie turistické trasy s prepojením na rekreačné strediská Jahodník, Majdan, Plavecké Podhradie.

Spojenie hromadnou dopravou s okolitými obcami a okresným mestom zabezpečuje sieť liniek dopravcu SAD Trnava. V obci sú 3 páry autobusových zastávok. Ich rozmiestnenie spĺňa požiadavku zabezpečenia dostupnosti v okruhu 400 m. V poslednom období neustále stúpa podiel individuálnej automobilovej dopravy pri dochádzke do zamestnania, za kultúrou a nákupmi. Ako alternatíva voči verejnej doprave sa presadzuje aj organizovaná skupinová doprava. Napriek tomu je udržanie dostatočného počtu spojov dôležité hlavne pre nižšie príjmové skupiny, žiakov, študentov a obyvateľov bez osobného automobilu.

Technická infraštruktúra

Zásobovanie pitnou vodou je zabezpečené z verejného vodovodu, ktorý zásobuje celú obec. Zdrojom vody sú prameň Sväté studničky a vrt HJ-2. Prívod vody z prameňa a zemného vrtu je vyústený do zemného vodojemu. Z vodojemu sa voda privádza potrubím do akumulácie v Smoleniciach. Pitná voda do obce je privádzaná zásobovacím potrubím z hydrofórovej stanice. Rozvody vodovodnej siete sú vedené v každej ulici. Výstavba vodovodu prebehla v rokoch 1995 – 1997. Prevádzku a údržbu vodovodnej siete zabezpečuje TAVOS a.s. Piešťany.

V obci nie je (s výnimkou krátkeho úseku) vybudovaná kanalizácia a na zhromažďovanie splaškových vôd sa používajú žumpy.

Obec Lošonec je kompletne plynofikovaná, plynovodná sieť je vybudovaná vo všetkých uliciach. Je zásobovaná prostredníctvom prepojovacieho strednotlakového plynovodu z obce Smolenice, kde je vybudovaná regulačná stanica plynu. Plynovod v obci je strednotlakový.

Zásobovanie elektrickou energiou je zabezpečované z elektrickej siete ZSE, a.s. prostredníctvom vonkajšieho kmeňového vedenia VN 22 kV. Z tohto vedenia sú napojené transformačné stanice, ktoré zásobujú obec, prevádzky služieb a výroby. Technický stav vedení VN, sekundárnych rozvodov a transformačných staníc je vyhovujúci.

V obci je vybudované verejné osvetlenie. Riešené je výbojkovými svietidlami situovanými na stĺpoch vzdušného sekundárneho rozvodu. Systém verejného osvetlenia sa vyznačuje vysokou energetickou náročnosťou a nevyhovujúcim stavom svietidiel.

V obci je vybudovaný rozvod obecného rozhlasu. Ústredňa miestneho rozhlasu je v budove obecného úradu. Rozvody obecného rozhlasu sú vedené jednak na stožiaroch NN a na samostatných stožiaroch.

Obec je pokrytá pevnou telekomunikačnou sieťou s napojením na digitálnu telefónnu ústredňu v Smoleniciach s dostatočnými kapacitnými rezervami.

Úroveň technickej infraštruktúry možno hodnotiť ako priemernú a predstavuje relatívne dobré vyhliadky pre ďalší rozvoj obce.

2.1.11 Prírodné podmienky a životné prostredie

Prírodné podmienky

Obec leží na východnom úpätí Malých Karpát vo výbežku Trnavskej pahorkatiny do pohoria – tzv. Lošonská kotlina (panva). Reliéf je v južnej časti zvlnená pahorkatina, v západnú a severnú časť katastra tvorí členitý horský masív Malých Karpát vrchovinného až hornatinového reliéfu, so strmými hrebeňmi, ktoré tu dosahujú absolútne výškové maximá celého pohoria. V rámci daného územia sa členia do horopisných podcelkov Pezinské Karpaty a Smolenická vrchovina. Územie má rozmedzie nadmorskej výšky od 215 m.n.m. do 662 m.n.m. (vrch Klokoč), so stredom obce vo výške 263 m.n.m.

Časť geologického podkladu územia tvoria vápence Smolenického krasu. Krasové územie má rozlohu 7 km² a z juhu ho ohraničuje Lošonecká panva, na západe zníženie verfenských vrstiev, zo severu masív Havranej skaly a na východe Trnavská tabuľa. V rámci katastrálneho územia obce sa nachádza jaskyňa Malá skala – na južnom svahu Veterníka vo výške 600 m.n.m. Ide o puklinovú jaskyňu s celkovou dĺžkou 130 m.

Pôdotvorným substrátom v pohorí sú sprašové hliny a svahové hliny. Južná časť katastra v tesnej blízkosti hranice je tvorená čiernicami typickými a hlavne glejovými, prevažne karbonátovými s tmavým humusovým horizontom, vyskytujúcimi sa na území s vyššou hladinou podzemnej vody. V západnej a východnej časti katastrálneho územia Lošonec sú vybudované odvodňovacie zariadenia.

Klimatické podmienky sú priaznivé, osídlenie obce leží v teplej a mierne vlhkej klimatickej oblasti s priemernou ročnou teplotou 9,5 °C a ročným úhrnom zrážok 758 mm. Hornatá časť katastra, vzhľadom na značný výškový rozdiel (viac ako 500 m), má odlišné klimatické

podmienky, s priemernou teplotou úmerne zníženou o teplotný gradient a vyššími zrážkovými úhrnmi – až 900 mm. Zimy sú mierne chladnejšie ako v okolitej pahorkatine – priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je 50,4 dňa (podľa meraní miestnej meteorologickej stanice). Počet letných dní s najvyššou teplotou 25 °C a viac je 60, počet dní s mrazom je ročne asi 90, s celodenným mrazom priemerne asi 30.

Katastrom obce v blízkosti zastavaného územia preteká potok Smutná a Debnárov potok, ktorý sa vlieva do Smutnej a následne sa potok Smutná vlieva do Smolenického potoka (východná časť katastrálneho územia), ktorý ústí do vodnej nádrže Boleráz. Časť riešeného územia spadá aj do povodia rieky Parná, ktorá sa na krátkom úseku dotýka južnej hranice katastrálneho územia. Na území katastra sa na potoku Smutná nachádza menšia vodná plocha. Jednotlivé toky tečú paralelne zo severozápadu na vlastných náplavových kuželoch.

V katastrálnom území obce Lošonec sú evidované lesné porasty na 1847 ha, čo predstavuje 77,89 % z celkovej výmery k. ú. obce. Lesné porasty sú obhospodarované ako lesy hospodárske, osobitného určenia a ochranné. Väčšina lesných porastov je súčasťou CHKO Malé Karpaty. Ide o dubové a dubovo-hrabové lesy, v úžľabinách lipovo-javorové, vo vyšších polohách bukové. Pri vodných tokoch sa v menšom rozsahu vyskytujú lužné lesy podhorské s prevahou jelše. Podľa hospodárskeho plánu lesa v k.ú. Lošonec z r. 1925 na jednotlivé dreviny pripadali podiely: hrab 59%, dub 15%, buk 14%, cer 10%, jaseň 3%, jelša 0,1%.

Nelesná drevinová vegetácia sa nachádza ako sprievodná zeleň tokov a menšie plochy sa nachádzajú pri prechode lesných porastov do trvalých trávnych porastov a pri vodných tokoch a vodných plochách. Nelesná drevinová vegetácia je tvorená z drevín ako jaseň, javor, dub, jelša.

Plochy sídelnej zelene sú pri občianskej vybavenosti, pri kostole, pozdĺž komunikácií a na cintoríne. Významným prvkom sídelnej zelene sú upravené neoplotené predzáhradky pred rodinnými domami.

Ochrana prírody a krajiny

V katastri obce Lošonec sa v rámci pohoria Malé Karpaty koncentrujú významné prírodné a krajinárske hodnoty. Malé Karpaty sú od roku 1976 vyhlásené za Chránenú krajinnú oblasť (CHKO) na ploche 65500 ha. Sú dôležitým pilierom ekologickej stability pre široké okolie, najmä vo vzťahu k odlesnenej Trnavskej pahorkatine. Rastlinstvo pohoria reprezentuje panónsku kvetenu a cenné porasty dubových bučín. Prevažná časť CHKO Malé Karpaty je zaradená do 2. stupňa ochrany prírody a krajiny.

Hranice CHKO Malé Karpaty sa sčasti prekrývajú s hranicami chráneného vtáčieho územia (CHVÚ) Malé Karpaty, vyhláseného vyhláškou MŽP v roku 2005. Na vyhlásenie sa pripravuje územie európskeho významu (ÚEV) Biele Hory.

V rámci CHKO Malé Karpaty sú na území obce viaceré maloplošné chránené územia (prírodné rezervácie – PR, národná prírodná rezervácia – NPR):

- PR Čierna skala

Chránené územie s výmerou 29,71 ha bolo vyhlásené v roku 1996 na ochranu krasových foriem na vápencoch so zachovalými xerothermnými spoločenstvami. Predstavuje ukážku zachovalých častí prírody Malých Karpát. Na vývoj vegetácie v lokalite má vplyv predovšetkým konfigurácia terénu. Na previsnutých skalných stenách rastú chazmofyty a chamefyty. Z drevín sú zastúpené mukyňa a krovinné druhy višňa mahalebka a rešetliak. Z faunistického hľadiska je územie významné výskytom krkavcov, kolibiarikov, brhlíkov, sýkoriek.

- PR Klokoč

Chránené územie o rozlohe 21,59 ha bolo vyhlásené v roku 1996. Nachádza sa v katastrálnom území obce Lošonec v línii vápencových a dolomitových hrebeňov tvorenej kulisami Vápennej, Starého plášťa a Čiernej skaly. Masív Klokoča sa od okolitých hrebeňov líši geologickou stavbou – tvorí ho vypreparované teleso bázických vulkanických hornín tzv. melafýrov. Ide o ojedinelý hrebeňový komplex hôľneho rázu na vyvretých horninách. Podstatnú časť hrebeňa zaberajú travinnobylinné spoločenstvá zastúpené napríklad druhmi dúška včasná, chlpánik obyčajný, psojazyk lekársky a divozel úhľadný. Krovinnú etáž prezentuje slivka trnková, hloh obyčajný a drieň. Lokalita je významná aj z hľadiska zoologického. Významný je výskyt mravcov, z hmyzu Orthoptera, Lepidoptera, zo stavovcov v území nájdeme daniela, muflóna, srnca.

- PR Lošonský Háj

Rezervácia s výmerou je 24,26 ha bola vyhlásená úpravou v roku 1984. Nachádza sa prevažne v k. ú. Horné Orešany. PR Lošonský háj bola vyhlásená za účelom ochrany zachovaných lesných spoločenstiev na rozhraní 2. a 3. vegetačného stupňa s charakteristickými lesnými typmi a na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné účely.

V rámci sústavy chránených území NATURA 2000 boli vyhlásené tieto chránené územia:

- Územie európskeho významu Biele hory – SKUEV0267
- Chránené vtáčie územie Malé Karpaty – SKCHVU014

V okolí obce Lošonec – v k.ú. obce Smolenice sa nachádzajú ďalšie významné územia ochrany prírody – NPR dolina Hlboče, NPR Záruby, CHPV Čertov žľab a Všivavec.

Stav životného prostredia a environmentálne problémy

Z hľadiska čistoty ovzdušia územie okolia Trnavy nepatrí k zaťaženým oblastiam. Na území okresu je niekoľko veľkých zdrojov znečistenia ovzdušia. Vzhľadom k tomu, že vo vzdialenosti do 25 km od obce sa nenachádzajú žiadne mestské sídla, je úroveň transportovaného priemyselného znečistenia nízka. Miestnym znečisťovateľom malého rozsahu je podnik Chemolak s chemickou výrobou, ktorý však v poslednom období uskutočnil opatrenia na ekologizáciu výroby.

V katastrálnom území obce Lošonec sa nachádza jeden stredný zdroj znečistenia ovzdušia - kameňolom v rámci dobývacieho priestoru Lošonec. Nepriaznivý stav v koncentráciách znečisťujúcich látok v ovzduší spôsobuje najmä prevádzka kameňolomu a súvisiace

dopravné zaťaženie pri odvoze materiálu z kameňolomu po ceste prechádzajúcej stredom obce. Obec je plynofikovaná, preto nie je ovzdušie zaťažované z lokálnych kúrenísk.

Z hľadiska znečistenia povrchových vôd a podzemných zdrojov vody sa dobudovaním kanalizácie eliminoval hlavný rizikový faktor – priesaky odpadových vôd zo žúmp do pôdy.

Prevažnú časť odpadu vyprodukovaného obyvateľmi obce tvorí tuhý domový odpad a odpad zo septikov a žúmp. Zmesový komunálny odpad je odvážaný na riadenú skládku v k.ú. Dubová. Odpad sa separuje a všetky vyseparované zložky sú zhodnotené ako druhotná surovina. Odvoz komunálneho odpadu a separovaných zložiek odpadu zabezpečuje spol. ASA Trnava. Zberný dvor v obci nie je zriadený.

2.1.12 Štruktúra samosprávy a hospodárenie obce

Hospodárenie a rozpočtová situácia obce

Realizáciou koncepcie fiškálnej decentralizácie samospráv sa od roku 2005 výrazne zmenilo financovanie obcí. Reforma priniesla prechod od poskytovania dotácií samospráve zo štátneho rozpočtu k financovaniu kompetencií prostredníctvom daňových príjmov. Nový systém financovania prináša väčšiu voľnosť pri nakladaní s financiami v obecnom rozpočte, no súčasne kladie väčšie nároky na finančné riadenie obce. Pôvodný systém rozdeľovania prostriedkov podľa počtu obyvateľov ako jediného kritéria nahradil systém 4 kritérií pre určenie podielu obce na výnose dane z príjmov (počet obyvateľov s trvalým pobytom v obci, upravený veľkostným koeficientom, počet detí, ktoré v obci chodia do štátnych predškolských a školských zariadení, počet obyvateľov v dôchodkovom veku). Ďalšie zmeny sa týkajú miestnych daní a poplatkov. Obce ďalej získali väčšie právomoci pri určovaní sadzieb dane z nehnuteľností.

Obec hospodári s vyrovnaným, resp. mierne prebytkovým rozpočtom. V štruktúre príjmov prevládajú cudzie zdroje (transfery zo štátneho rozpočtu) nad vlastnými zdrojmi (miestne dane a poplatky). Značná časť výdavkov smeruje na zabezpečenie bežnej prevádzky obce, obecného úradu a materskej školy, predovšetkým na pokrytie mzdových nárokov a nákladov na energie.

Z analýzy vyplýva, že obecný rozpočet poskytuje len malý priestor pre financovanie rozvojových zámerov. Je preto potrebné uchádzať sa aj o získanie externých zdrojov – súkromných investícií, grantov a príspevkov z podporných programov, najmä na realizáciu náročnejších investičných projektov.

Štruktúra a činnosť miestnej samosprávy

Obecné zastupiteľstvo má 7 členov. Schôdze sa konajú spravidla 1x za 2 – 3 mesiace. Ustanovená je funkcia zástupcu starostu a hlavného kontrolóra.

Vo vzťahu k obecnému zastupiteľstvu plnia poradnú funkciu viaceré odborné komisie:

- kultúrno-športovo-školská komisia
- finančno-škodová komisia
- ochrana verejného poriadku – stavebná komisia a životné prostredie

Komunikácia s obyvateľmi prebieha zväčša prostredníctvom neformálnych stretnutí. Obec prevádzkuje vysielanie obecného rozhlasu. Má zriadenú internetovú stránku www.losonec.sk, kde sú zverejnené základné informácie o obci a jej histórii. V roku 1997 obec vydala prezentačnú publikáciu o obci, venovanú hlavne historickému vývoju.

2.1.13 Analýza pripravovaných projektov

V súčasnosti sú projektovo a technicky pripravené viaceré investičné projekty, ktoré uvádzame v nasledujúcom tabuľkovom prehľade.

Analýza stavu projektovej pripravenosti investícií

Názov investície	Oblasť	Rok začatia	Tech. priprav.	Rok ukonč.	Náklady v EUR	Zdroje financ.
Modernizácia verejného osvetlenia	A	2015	PD	2016	80 000	fondy EÚ
Inštalovanie kamerového systému	B	2015	PD	2015		dotácia zo ŠR

2.1.14 Analýza silných stránok a slabých stránok územia

Hlavné vnútorné faktory rozvoja predstavujú silné stránky a slabé stránky, vyplývajúce z daností územia, vybudovanej lokálnej infraštruktúry. V nasledujúcom prehľade sú tieto faktory zoradené podľa ich vplyvu (vzostupne).

Silné stránky

- materská škola v obci
- atraktívne prírodné a krajinné prostredie v okolí
- vybudovaná technická infraštruktúra (s výnimkou kanalizácie)
- kultúrno-historické pamiatky na území obce
- zachovaný vidiecky charakter obce
- nízka miera priemyselného znečistenia životného prostredia
- čiastočne vybudovaná infraštruktúra pre rekreáciu a cestovný ruch – značkové turistické trasy a cyklotrasy
- rozsiahle katastrálne územie obce

- vysoká ekologická stabilita územia a zachovanosť pôvodných ekosystémov
- priaznivá celková sociálna situácia obyvateľstva, relatívne nízka nezamestnanosť

Slabé stránky

- nevyhovujúci stav niektorých úsekov miestnych komunikácií
- nedobudované chodníky pozdĺž hlavnej cesty
- nedobudovaná splašková kanalizácia
- slabá hospodárska základňa obce s minimom pracovných príležitostí
- nedostatočné spektrum zariadení obchodu a služieb
- nepriaznivá demografická situácia a nízka reprodukčná vitalita miestnej populácie
- nevyhovujúci stav niektorých budov občianskej vybavenosti (hlavne materskej školy)
- chýbajú ubytovacie kapacity pre rekreantov
- slabnúca identifikácia obyvateľov s obcou
- nezachovali sa tradície, folklór

2.2 Analýza vonkajšieho prostredia

2.2.1 Analýza regionálnych vzťahov a väzieb

Okres Trnava má v rámci Trnavského kraja centrálnu polohu. Spomedzi okresov kraja má najvyšší počet obyvateľov – 128 567 a má i najvyššiu hustotu osídlenia – 171,6 obyvateľov na 1 km². Okresom prechádzajú hlavné dopravné trasy, ktoré majú celoslovenský až medzinárodný význam, smerujúce na severovýchod pozdĺž rieky Váh – diaľnica D1 a železničná trať Bratislava-Žilina-Košice, ktorá sa v úseku medzi Bratislavou a Trnavou prebudováva na prevádzkovú rýchlosť 160 km/h. Dôležité cestné a železničné trasy vedú aj v smere západ-východ (Senica-Trnava-Nitra).

Oblasť má priemyselno-poľnohospodársky charakter. V štruktúre HDP Trnavského kraja dominuje priemysel s podielom 36%. Priemysel sa koncentruje v krajskom meste. Od roku 1989 prešla hospodárska základňa mesta hlbokou reštrukturalizáciou. Najväčšie podniky zanikli alebo výrazne obmedzili výrobu (TAZ, Zornica, Drevina, cukrovar). V súčasnosti sú najväčšími ekonomickými subjektami a zamestnávateľmi v Trnave podniky so zahraničnou majetkovou účasťou, predovšetkým PSA Peugeot-Citroen. V posledných rokoch v Trnave expandovali obchodné reťazce, ktoré tu vybudovali veľkokapacitné zariadenia maloobchodu. Lokalizácia automobilového závodu v Trnave pritiahla do regiónu ďalšie subdodávateľské firmy, čím sa mesto i širší región stali atraktívnym i pre subdodávateľské firmy. Okrem vzniku nových pracovných miest to prinieslo celkový ekonomický rozvoj v oblasti obchodu, služieb, rekreácie a zvýšenie životnej úrovne obyvateľstva.

Pokiaľ priemysel sa koncentruje predovšetkým v Trnave, ostatná časť okresu sa stále orientuje na poľnohospodársku výrobu. To súvisí aj s prevažujúcim vidieckym charakterom osídlenia okresu. Po vytvorení nových okresov Piešťany a Hlohovec odčlenením od pôvodného okresu Trnava je v dnešnom okrese jediným sídlom mestského typu mesto Trnava.

Menšie priemyselné závody sú aj v Smoleniciach (Chemolak) a Boleráze (spracovanie kukuričného škrobu). V Jaslovských Bohuniciach sa nachádza atómová elektrárň (časť bola už odstavená).

Jedným z najdôležitejších ukazovateľov ekonomickej vyspelosti regiónu je cena práce. V roku 2013 bola priemerná nominálna mzda v Trnavskom kraji 842 eur a v okrese Trnava až 981 eur.

Miera nezamestnanosti v Trnavskom kraji predstavovala v decembri 2014 8,03%. Oproti stavu z roku 2004 ide o značný pokles; vtedy bola miera nezamestnanosti 12,99%. V rámci Trnavského kraja ide o okres s druhou najnižšou mierou nezamestnanosti po okrese Galanta.

Lokálne vzťahy a väzby

Z hľadiska administratívneho členenia patrí obec Lošonec do Trnavského kraja a okresu Trnava (okresy v súčasnosti neplnia administratívnu funkciu, sú však štatistickou

jednotkou úrovně NUTS IV). V rámci okresu zaujíma okrajovú polohu. Na základe počtu obyvateľov možno obec zaradiť do kategórie malých vidieckych obcí. V okolitej sídelnej štruktúre dominujú stredne veľké vidiecke obce, sídla mestského charakteru sú pomerne vzdialené. Najbližším mestom je Trnava (22 km), ďalej nasleduje Senica (28 km), Modra (30 km), Vrbové (35 km) a Pezinok (35 km).

Katastrálne územie obce má výmeru 2371 ha a je kompaktné. Hustota osídlenia dosahuje len 22 obyvateľov na km², čo je výrazne menej ako celoštátny priemer (110 obyv./ km²). Susedí s nasledujúcimi katastrálnymi územiami: Smolenice, Smolenická Nová Ves, Horné Orešany, Doľany, Plavecké Podhradie, Plavecký Mikuláš.

Obec Lošonec vzhľadom k počtu obyvateľov a blízkosti väčších obcí (Smolenice, Horné Orešany) nemá vlastné záujmové územie. Z hľadiska lokálnych medzisídelných väzieb sú najintenzívnejšie väzby na susednú obec Smolenice, vzdialenú 3 km.

V poslednom období sa rozvíja medziobecná spolupráca aj na subregionálnej úrovni. Obec Lošonec je členom Združenia miest a obcí – región JE Jaslovské Bohunice (ZMO), ktoré vzniklo v roku 2002 transformáciou R-ZMOS založeného v roku 1991. ZMO je nezávislým združením takmer 170 miest a obcí v okruhu 30 km od Atómovej elektrárne Jaslovské Bohunice. Združenie vytvára platformu pre vzájomnú demokratickú výmenu názorov, pomáha členským obciam riešiť ich aktuálne problémy a prostredníctvom Regionálneho vzdelávacieho centra vykonáva poradenstvo a organizuje odborné vzdelávacie akcie v oblasti verejnej správy, miestneho a regionálneho rozvoja.

Pre implementáciu prístupu Leader bolo založené mikroregionálne združenie je Občianske združenie Malokarpatské partnerstvo, jeho členom je aj obec Lošonec.

2.2.2 Analýza hlavných vonkajších faktorov rozvoja a ich vplyvu

Hlavné vonkajšie faktory rozvoja predstavujú príležitosti a ohrozenia, vyplývajúce z pôsobenia vonkajších síl a vplyvov. V nasledujúcom prehľade sú tieto faktory zoradené podľa ich vplyvu (vzostupne).

Príležitosti

- výhodná poloha obce v regióne s dynamickým ekonomickým rozvojom
- poloha v blízkosti obce Smolenice – významného centra cestovného ruchu Malokarpatskej oblasti
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ na rozvojové projekty
- atraktívne prostredie pre rodinné bývanie
- predpoklad pokračovania migračných prírastkov obce
- spolupráca a koordinovaný postup v rámci združenia miest a obcí regiónu, MAS

- dostatok pracovných príležitostí v širšom regióne a pokračovanie trendu poklesu počtu nezamestnanosti v obci
- zapájanie obyvateľov a nezamestnaných pri úpravách a zveľaďovaní obce
- možnosť samozásobenia agrárnymi produktmi pre slabšie sociálne skupiny a v prípade krízových období

Ohrozenia

- okrajová poloha v rámci okresu, značná vzdialenosť od centier mestského typu
- nedostatok finančných prostriedkov v obecnom rozpočte na realizáciu väčších rozvojových zámerov
- zhoršovanie demografického profilu obce a starnutie populácie
- konkurencia okolitých obcí a miest v súťaži o investície a rozvojové impulzy
- opúšťanie tradičných modelov a vidieckeho štýlu života
- riziko redukcie spojov a liniek verejnej dopravy
- realizácia investičných zámerov ohrozujúcich ekologické a rekreačné funkcie územia, ďalšie rozširovanie ťažby v kameňolome
- riziko neúspechu projektov na získanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov
- hrozba centralizácie niektorých samosprávnych funkcií do vybraných obcí
- príliš striktné obmedzenia rozvoja rekreácie (napr. cykloturistiky) vyplývajúce z požiadaviek ochrany prírody
- odkázanosť obyvateľov na dochádzanie za prácou na väčšie vzdialenosti a s tým súvisiace negatívne sociálne dôsledky
- časté a neprehľadné zmeny legislatívy

2.3 Zhodnotenie súčasného stavu územia

V tejto podkapitole sú obsiahnuté z predchádzajúcich analýz vyplývajúce závery v podobe syntéz. Sú medzikrokom medzi analýzami a tvorbou stratégie. Ich podstatou je vyhodnotenie a sumarizácia analytického materiálu s cieľom odvodiť z nich kľúčové piliere stratégie, problémové okruhy, ktorým je nutné venovať pozornosť.

Ide o nasledovné syntetizujúce analýzy:

- SWOT analýza (s priradením bodových hodnôt jednotlivým položkám)
- STEEP analýza
- analýza problémov a možných rizík

2.3.1 SWOT analýza

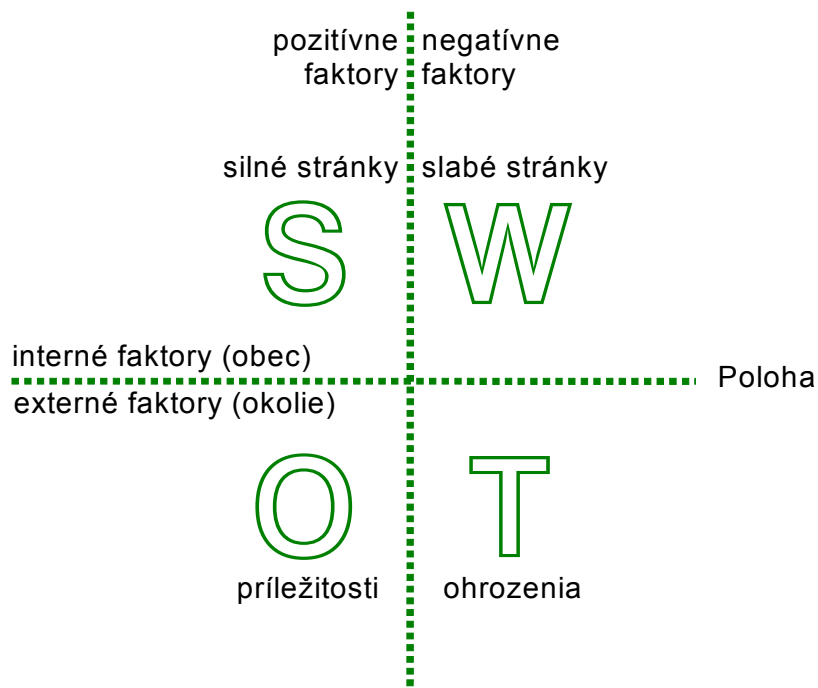
SWOT analýza poskytuje celostný pohľad na situáciu obce – na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno presnejšie definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by zužitkovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká. Pomáha tiež identifikovať prioritné oblasti, na rozvoj ktorých sa treba orientovať. Z tohto dôvodu nie je vhodné jej členenie podľa sektorov.

Okrem analýz stavu daného územia je predmetom záujmu aj okolité prostredie, indukujúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia a analýzu externého prostredia.

Podľa povahy sledovaných javov sa v SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory indukujúce rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy – disparity.

Jednotlivé položky v SWOT analýze sú vážené, čo znamená, že sú im priradené bodové hodnoty od 1 do 5, ktoré vyjadrujú mieru ich závažnosti. Položky s najvyššími bodovými hodnotami potom predstavujú hlavné faktory rozvoja, resp. kľúčové disparity.

Princíp SWOT analýzy

Zdroj: vlastné spracovanie

Silné stránky (S)

S1 materská škola v obci	5
S2 atraktívne prírodné a krajinné prostredie v okolí	5
S3 vybudovaná technická infraštruktúra (s výnimkou kanalizácie)	4
S4 kultúrno-historické pamiatky na území obce	3
S5 zachovaný vidiecky charakter obce	3
S6 nízka miera priemyselného znečistenia životného prostredia	3
S7 čiastočne vybudovaná infraštruktúra pre rekreáciu a cestovný ruch – značkované turistické trasy a cyklotrasy	2
S8 rozsiahle katastrálne územie obce	2
S9 vysoká ekologická stabilita územia a zachovanosť pôvodných ekosystémov	1
S10 priaznivá celková sociálna situácia obyvateľstva, relatívne nízka nezamestnanosť	1

Slabé stránky (W)

W1 nevyhovujúci stav niektorých úsekov miestnych komunikácií	5
W2 nedobudované chodníky pozdĺž hlavnej cesty	5
W3 nedobudovaná splašková kanalizácia	5
W4 slabá hospodárska základňa obce s minimom pracovných príležitostí	4
W5 nedostatočné spektrum zariadení obchodu a služieb	3
W6 nepriaznivá demografická situácia a nízka reprodukčná vitalita miestnej populácie	3
W7 nevyhovujúci stav niektorých budov občianskej vybavenosti (hlavne materskej školy)	3
W8 chýbajú ubytovacie kapacity pre rekreantov	2
W9 slabnúca identifikácia obyvateľov s obcou	1
W10 nezachovali sa tradície, folklór	1

Príležitosti (O)

O1 výhodná poloha obce v regióne s dynamickým ekonomickým rozvojom	5
O2 poloha v blízkosti obce Smolenice – významného centra cestovného ruchu Malokarpatskej oblasti	5
O3 možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ na rozvojové projekty	5
O4 atraktívne prostredie pre rodinné bývanie	4
O5 predpoklad pokračovania migračných prírastkov obce	4
O6 spolupráca a koordinovaný postup v rámci združenia miest a obcí regiónu, MAS	4
O7 dostatok pracovných príležitostí v širšom regióne a pokračovanie trendu poklesu počtu nezamestnanosti v obci	3
O8 zapájanie obyvateľov a nezamestnaných pri úpravách a zveľaďovaní obce	2
O9 možnosť samozásobenia agrárnymi produktmi pre slabšie sociálne skupiny a v prípade krízových období	1

Ohrozenia (T)

T1 okrajová poloha v rámci okresu, značná vzdialenosť od centier mestského typu	5
T2 nedostatok finančných prostriedkov v obecnom rozpočte na realizáciu väčších rozvojových zámerov	5
T3 zhoršovanie demografického profilu obce a starnutie populácie	4
T4 konkurencia okolitých obcí a miest v súťaži o investície a rozvojové impulzy	4
T5 opúšťanie tradičných modelov a vidieckeho štýlu života	3
T6 riziko redukcie spojov a liniek verejnej dopravy	3
T7 realizácia investičných zámerov ohrozujúcich ekologické a rekreačné funkcie územia, ďalšie rozširovanie ťažby v kameňolome	3
T8 riziko neúspechu projektov na získanie prostriedkov zo štrukturálnych fondov	3
T9 hrozba centralizácie niektorých samosprávnych funkcií do vybraných obcí	2
T10 príliš striktné obmedzenia rozvoja rekreácie (napr. cykloturistiky) vyplývajúce z požiadaviek ochrany prírody	1
T11 odkázanosť obyvateľov na dochádzanie za prácou na väčšie vzdialenosti a s tým súvisiace negatívne sociálne dôsledky	1
T12 časté a neprehľadné zmeny legislatívy	1

2.3.2 STEEP analýza

STEER analýza je analýzou jednotlivých častí vonkajšieho prostredia, ktoré majú vplyv na daný subjekt, t.j. na obec. Analyzované sú faktory spoločenské – sociálne, demografické, hodnotové (S), technologické (T), ekonomické (E), ekologické (E), politické (P). Podstatou je ujasniť si, ktoré vonkajšie faktory, ktoré obec väčšinou vôbec nemôže ovplyvniť, majú na ňu významný vplyv.

STEER analýza obce

Faktory	
Spoločenské	<ul style="list-style-type: none">▪ demografické zmeny▪ zmeny postojov a správania populácie▪ zmeny preferencií zákazníkov
Technologické	<ul style="list-style-type: none">▪ úroveň technológie poskytovateľa▪ dostupná / využívaná technológia▪ technológie pre kontakt s verejnosťou
Ekonomické	<ul style="list-style-type: none">▪ nové príležitosti a investori▪ dodatočné finančné zdroje▪ vplyv daňovej politiky
Ekologické	<ul style="list-style-type: none">▪ dopady investičných projektov na životné prostredie▪ environmentálna politika▪ podpora tvorby a ochrany životného prostredia
Politické	<ul style="list-style-type: none">▪ vládne sektorové politiky▪ legislatíva▪ zmeny centrálnej vlády▪ zmeny vo vedení obce a v samosprávnom orgáne

2.3.3 Analýza problémov a možných rizík

Analýza problémov pomenúva hlavné nedostatky (disparity), na riešenie ktorých sa treba zamerať. Vychádza zo SWOT analýzy a dopĺňa ju o ďalšie faktory, ktoré neboli zaradené medzi slabé stránky a hrozby. Okrem primárneho problému sú predmetom analýzy aj ich následky (súčasnú, resp. potenciálnu). Výsledky tejto analýzy sú dôležité pre stanovenie prioritných oblastí, ktoré vyžadujú prioritné riešenie a výber vhodných projektov, aktivít a opatrení, ktoré by tieto problémy pomohli eliminovať.

Riziká ďalšieho vývoja, s uvedením zdrojov rizík, dôsledkov a odhadu pravdepodobnosti výskytu, sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Druh rizika	Objekt rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravde- podobnosť
Individuálne	nezáujem obyvateľov (potenciálnych užívateľov)	užívatelia	nerealizácia aktivít	50%
Technické	chyby projektovej dokumentácie	PD	dodatočné náklady	10%
	problémy pri verejnom obstarávaní	legislatíva		20%
	poruchovosť systémov	technológia		20%
Ekologické	nedostatočná starostlivosť o zložky krajiny	užívatelia pôdy	degradácia krajiny / výsledkov	30%
Sociálne	medziľudské vzťahy	obyvatelia	nerealizácia aktivít	20%
Ekonomické	nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP, dotácie	externý	nerealizácia projektov / aktivít	70%

Analýza príčin a dôsledkov problémov

Z analýzy problémov vyplýva, že väčšinou nejde o izolované problémy, ale navzájom medzi sebou súvisia, pričom je medzi nimi možné sledovať kauzálne vzťahy, t.j. príčina – dôsledok. Okrem primárneho problému sú teda predmetom analýzy aj ich následky (súčasné, resp. potenciálne).

V prípade riešeného územia sa objavujú tieto hlavné problémy a ich následky:

- ťažobné priestory v blízkosti obce – kameňolom → následok: zaťaženie životného prostredia zvýšenou prašnosťou, hlukom, zvýšená frekvencia ťažkej nákladnej dopravy prechádzajúcej stredom obce
- zlý stav niektorých miestnych komunikácií → následok: problém dostupnosti objektov, nižšia atraktivita obce pre prisťahovanie obyvateľov
- nedobudovaná kanalizácia → následok: nižší komfort bývania a riziko znečistenia podzemných vôd a pôdy (pri nelegálnom vypúšťaní a priesakoch žump)
- nedobudované chodníky pozdĺž hlavnej cesty → následok: riziko dopravných kolízií, nízka estetická úroveň verejných priestorov
- okrem chatovej rekreácie nie sú v obci ubytovacie kapacity okrem → následok: obmedzené možnosti rozvoja cestovného ruchu, krátkodobosť pobytu návštevníkov
- málo pracovných príležitostí v obci → následok: nutnosť dochádzania za prácou, uvoľňovanie sociálnych väzieb obyvateľov na obec a znižovanie súdržnosti miestnej komunity
- nevyhovujúci stav verejných budov – MŠ, kultúrny dom → následok: obmedzené možnosti ich využitia

- objekt materskej školy nie je vo vlastníctve obce → následok: problém s údržbou a stavebnými investíciami v objekte
- chýbajú základné služby a obchodné prevádzky → následok: obyvatelia nakupujú mimo obce (odlev trhového potenciálu), nutnosť cestovania za službami a nákupmi
- verejné priestory obce nemajú reprezentačný vzhľad → následok: nedostatočné možnosti pre oddych a spoločenské kontakty obyvateľov
- chýbajú informačné systémy ako napr. informačná tabuľa → následok: nedostatočné povedomie o zaujímavostiach obce medzi obyvateľmi a potenciálnymi návštevníkmi
- absencia cyklistických ciest medzi okolitými obcami → následok: preferencia individuálnej automobilovej dopravy, obmedzené možnosti rozvoja cestovného ruchu
- nízka aktivita spoločenských a športových organizácií → následok: obmedzené spektrum kultúrno-spoločenských akcií

2.3.4 Prognóza budúceho vývoja a identifikácia východísk

Prognóza budúceho vývoja je v neustále sa meniacich podmienkach značne zložitá a v podstate nemožná. Možné je však uvažovať o troch odlišných scenároch rozvoja – optimistickom, pesimistickom a neutrálnom. Navrhnutá stratégia rozvoja je v zásade postavená na optimistickom scenári rozvoja.

Zo SWOT analýzy a z analýzy problémov vyplynuli hlavné faktory rozvoja obce a kľúčové disparity.

V rámci SWOT analýzy silné stránky a príležitosti identifikujú hlavné faktory rozvoja – t.j. **rozvojový potenciál**. Kľúčové disparity, t.j. **limity rozvoja územia** sú výstupom analýzy problémov a podporené sú slabými stránkami a ohrozeniami identifikovanými v SWOT analýze. Tieto faktory predstavujú hlavné východiská pre stanovenie stratégie rozvoja obce. Ťažiskovo by stratégia mala byť orientovaná na zhodnotenie silných stránok a maximálne využitie príležitostí, vzhľadom k tomu, že problémy a potenciálne ohrozenia nie sú závažného charakteru.

3. Strategická časť

3.1 Strategická vízia

Stratégiu rozvoja obce Lošonec reprezentuje celková vízia obce naznačujúca ideál rozvoja do budúcnosti. Strategická vízia predstavuje ekvivalent globálneho cieľa. Má podobu motto – výroku opisujúceho ideálny cieľový stav ku koncu výhľadového obdobia (r. 2025).

Vízia obce Lošonec

„Obec Lošonec využije svoju jedinečnú polohu v lone Malých Karpát a stane sa vyhľadávanou lokalitou na oddych i bývanie. Opravia sa komunikácie, upraví sa verejné priestranstvá a oživí sa kultúrno-spoločenský život. Bytová výstavba, služby a podnikanie sa budú rozvíjať v súlade s princípmi udržateľného rozvoja.“

3.2 Návrh a opis stratégie

Stratégiu rozvoja obce Lošonec stavia na silných stránkach a súčasne sa usiluje eliminovať potenciálne riziká (ide o generickú stratégiu ST).

Aby obec svoje rozvojové šance čo najlepšie využila a pritom nestratila svoj vidiecky charakter a identitu, je potrebné presadzovať komplexnú a vyváženú stratégiu rozvoja, ktorá bude sledovať prioritné ciele nasledujúcich prioritných oblastí:

- A. Investície do základnej infraštruktúry
- B. Rozvoj bývania, služieb, podnikania a životné prostredie
- C. Podpora cestovného ruchu, kultúry a identity obce

Nadalej je potrebné zvyšovať štandard technickej infraštruktúry a odstraňovať deficity. Kvalitná a všestranne rozvinutá infraštruktúra je základným predpokladom kvality bývania a života v obci. Od nej závisí, či sa obci podarí pritiahnúť nových obyvateľov a či obyvatelia budú ochotní v obci zotrvať. Tento faktor je podstatný aj z hľadiska rozvoja rekreácie a cestovného ruchu. Prioritnou úlohou bude dobudovanie kanalizácie a následne rekonštrukcia miestnych komunikácií, dobudovanie chodníkov pozdĺž hlavnej cesty, dobudovanie parkovísk. Ďalšie investičné projekty prioritnej oblasti A budú predstavovať projekty technickej infraštruktúry zamerané na systémy verejného osvetlenia, miestneho rozhlasu, kamerového systému.

V rámci tejto prioritnej oblasti je ďalej potrebné investovať do výstavby verejných budov – to sa týka vytvorenia nových priestorov pre materskú školu, rekonštrukcie kultúrneho domu, obecného úradu a areálu cintorína s domom smútku. Investície do výstavby infraštruktúry však vyžadujú značné náklady, z ktorých väčšinu bude možné zrealizovať len pri získaní externých zdrojov zo štátnych dotácií a fondov EÚ. Je preto potrebné uvažovať aj s alternatívnymi riešeniami v prípade, ak tieto zdroje nebude možné získať.

Obec má predpoklady stať sa žiadanou lokalitou pre prisťahovanie obyvateľov a kvalitné rodinné bývanie v atraktívnom prírodnom prostredí. Novovytvárané obytné ulice je potrebné v predstihu zabezpečiť obslužnými komunikáciami a kompletnými inžinierskymi sieťami. Súčasne je potrebné myslieť aj na perspektívne skupiny obyvateľov, ktoré nedisponujú dostatočným počiatočným kapitálom na kúpu bytu. Výstavbou nájomných bytov alternatíva voči individuálnej bytovej výstavbe rodinných domov. Takto je možné stabilizovať v obci mladších ekonomicky aktívnych obyvateľov, mladé rodiny.

Vzhľad obce je jej vizitkou vo vzťahu k návštevníkom – môže povzbudiť ich záujem o obec, jej históriu a tým predĺžiť ich pobyt v obci a získať od nich viac zdrojov. Aj obyvatelia oceňujú, ak obec bude upravená, verejné priestory atraktívne, doplnené typickými prvkami drobnej architektúry – a prejaví sa to väčšou hrdosťou na svoju obec. Riešením by bola realizácia komplexného projektu úprav centrálného verejného priestranstva. V centre obce i v celom zastavanom území je potrebné systematicky riešiť otázku výsadby a údržby verejnej zelene. Udržateľný rozvoj a zvýšenie recyklácie odpadu môže podporiť aj zriadenie zberného dvora.

Cestovný ruch sa v okolí obce rozvíjal už v minulosti – vznikli turistické trasy, vybudovali sa rekreačné strediská Jahodník a Majdan, ktoré čiastočne zasahujú aj do katastrálneho územia obce Lošonec. Pri ďalšom rozvoji cestovného ruchu je potrebné podporovať mnohorakosť ponúkaných aktivít a atrakcií, ktoré by mali osloviť rôzne skupiny návštevníkov, predĺžiť ich pobyt v území a zvýšiť pravdepodobnosť ich pravidelného návratu. Rozšíriť by sa malo spektrum poskytovaných služieb a atrakcií. Nové aktivity v cestovnom ruchu je však potrebné koordinovať s požiadavkami ochrany prírody, keďže k CHKO a maloplošným územiám ochrany v súčasnosti pribudli aj územia sústavy NATURA 2000.

Obzvlášť potrebné je vytvorenie možností pre ubytovanie, ktoré sa v obci v súčasnosti obmedzujú na individuálnu chatovú rekreáciu. Ponuka ubytovacích kapacít by mala byť diverzifikovaná, aby bolo možné uspokojiť predstavy rôznych cieľových skupín, vrátane penziónového ubytovania s istým štandardom, ubytovania na súkromí. Vhodné je postupne rozširovať spektrum služieb – požičovne športových potrieb, zariadenia pre stravovanie a tiež ponuku v segmente bežných služieb, ktoré budú môcť využívať aj samotní obyvatelia obce.

Významným prvkom vidieckej turistiky je agroturistika. V obci je potenciál pre vznik viacerých takýchto zariadení a v súčasnosti existujú aj aktuálne podnikateľské zámery, ktoré by poskytovali ďalšie atraktívne služby pre turistov – napríklad vychádzkové jazdy na koňoch po chotári, prípadne hipoterapiu.

Terény s miernym stúpaním predurčujú územie na cykloturistiku. Aj keď v okolí obce sú už vyznačené niektoré cyklotrasy, stále sú možnosti zahusťovania siete cyklotrás. Dôležité je vybudovanie spojenia krajského mesta s rekreačným zázemím Malokarpatského pásu prostredníctvom samostatného cyklistického chodníka.

Keďže Lošonec nie je situovaný na hlavnom podhorskom cestnom ťahu, ale pred tranzitujúcimi návštevníkmi je obec ukrytá v údolí, treba ju zviditeľniť prostredníctvom

navigačných a informačných tabúl, ktoré by turistov pritiahli do obce z hlavnej cesty, ale tiež z rekreačných stredísk.

Aktivity v oblasti spoločenského a kultúrneho života by mali podporovať záujem obyvateľov o dianie v obci, ako aj ich ochotu priamo participovať na zveľaďovaní okolia a na spoločných akciách, utužovať vzájomné vzťahy a pocit spolupatričnosti. Obzvlášť v obci, kde väčšina obyvateľov odchádza za prácou do miest, hrozí postupné zoslabnutie sociálnych väzieb obyvateľov a strata súdržnosti miestnej komunity. Preto je potrebné obohacovať ponuku kultúrno-spoločenských podujatí pre všetky vekové skupiny a podporovať vznik nových spoločenských organizácií (DHZ, športový/bežecký klub atď.).

Akékoľvek aktivity v hospodárskej a sociálnej oblasti stoja a padajú na aktivite miestnych obyvateľov. Je treba podporiť ich záujem zapájať sa, napríklad formou súťažných podujatí.

3.3 Strategické ciele

Strategické ciele nemajú charakter „hotových návrhov“, ale reprezentujú istú filozofiu prístupu k riešeniu problémov, ktorú naznačila už strategická vízia. Strategické ciele sú špecifické – t.j. sú viazané na 3 vytypované prioritné oblasti – Investície do základnej infraštruktúry, Rozvoj bývania, služieb, podnikania a životné prostredie, Podpora cestovného ruchu, kultúry a identity obce. Prioritné oblasti budú predstavovať hlavné oblasti smerovania finančnej a organizačnej podpory rozvoja.

Hierarchia strategických cieľov a opatrení

Vízia obce Lošonec

„Obec Lošonec využije svoju jedinečnú polohu v lone Malých Karpát a stane sa vyhľadávanou lokalitou na oddych i bývanie. Opravia sa komunikácie, upravia sa verejné priestranstvá a oživí sa kultúrno-spoločenský život. Bytová výstavba, služby a podnikanie sa budú rozvíjať v súlade s princípmi udržateľného rozvoja.“

Prioritná oblasť A		Prioritná oblasť B		Prioritná oblasť C	
Investície do základnej infraštruktúry		Rozvoj bývania, služieb, podnikania a životné prostredie		Podpora cestovného ruchu, kultúry a identity obce	
Cieľ	Cieľ	Cieľ	Cieľ	Cieľ	Cieľ
Opatrenie A.1	Opatrenie A.2	Opatrenie B.1	Opatrenie B.2	Opatrenie C.1	Opatrenie C.2
Cieľ	Cieľ	Cieľ	Cieľ	Cieľ	Cieľ
Opatrenie A.3	Opatrenie A.4	Opatrenie B.3	Opatrenie B.4	Opatrenie C.3	Opatrenie C.4

Prehľad strategických cieľov a opatrení pre Prioritnú oblasť A – Investície do základnej infraštruktúry

Cieľ: Zlepšenie stavu dopravnej infraštruktúry

- Opatrenie A.1 Investície do dopravnej infraštruktúry

Cieľ: Zlepšenie stavu technickej infraštruktúry

- Opatrenie A.2 Investície do systémov technickej infraštruktúry

Cieľ: Vybavenie progresívnymi systémami informačnej infraštruktúry

- Opatrenie A.3 Investície do systémov informačnej infraštruktúry

Cieľ: Zlepšenie stavu verejných budov

- Opatrenie A.4 Stavebné investície do budov vo vlastníctve obce

Prehľad strategických cieľov a opatrení pre Prioritnú oblasť B – Rozvoj bývania, služieb, podnikania a životné prostredie

Cieľ: Komplexný rozvoj bytovej výstavby s príslušnou infraštruktúrou

- Opatrenie B.1 Podpora bytovej výstavby

Cieľ: Rozširovanie podnikateľských aktivít

- Opatrenie B.2 Podpora podnikania

Cieľ: Environmentálne prijateľné riešenie problémov s odpadom

- Opatrenie B.3 Odpadové hospodárstvo

Cieľ: Zvýšenie kvality životného prostredia

- Opatrenie B.4 Zvýšenie kvality verejných priestranstiev v obci

Prehľad strategických cieľov a opatrení pre Prioritnú oblasť C – Podpora cestovného ruchu, kultúry a identity obce

Cieľ: Rozšírenie možností pre cykloturistiku

- Opatrenie C.1 Investície do infraštruktúry cyklotrás

Cieľ: Vybudovaná infraštruktúra cestovného ruchu v obci

- Opatrenie C.2 Rozširovanie infraštruktúry cestovného ruchu

Cieľ: Možnosti pre šport a oddych obyvateľov

- Opatrenie C.3 Budovanie a obnova exteriérových ihrísk

Cieľ: Bohatší kultúrno-spoločenský život v obci

- Opatrenie C.4 Podpora kultúrno-spoločenského života

4. Programová časť

4.1 Návrh opatrení a aktivít

Programová časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie stratégie na úroveň opatrení a aktivít. Pre každú prioritnú oblasť je navrhnutý súbor konkrétnych **opatrení, aktivít, resp. projektov** smerujúcich k naplneniu rozvojovej stratégie obce, reprezentovanou víziou a strategickými cieľmi. Opatrenia a aktivity dodávajú dlhodobej a abstraktnejšie ponímanej stratégii žiaduci operatívny aspekt tým, že ju transformujú do konkrétnych praktických krokov. Preto sa týkajú kratšieho obdobia, ich plánovací horizont je 3 – 5 rokov. V niektorých prípadoch sa počíta s neskorším začiatkom realizácie (v druhom slede), po splnení istých nevyhnutných podmienok.

Programová časť obsahuje prvky rôzneho druhu a hierarchických úrovní:

- opatrenia – predstavujú vecne príbuzné skupiny aktivít / projektov
- aktivity – sú neinvestičného charakteru, často s predpokladom permanentného priebehu
- projekty – predstavujú investičné akcie prípadne aj komplexné časovo ohraničené akcie neinvestičného charakteru; sú rámcovými projektmi, t.j. nie podrobnými realizačnými projektmi

Ku každej aktivite/projektu je pripojená charakteristika (v podobe tabuľkového formulára), ktorá obsahuje nasledujúce položky:

- stručný opis – zahŕňajúci opis stavu pred realizáciou a opis výstupov / výsledkov, t.j. čo sa má projektom dosiahnuť
- určenie zodpovedného subjektu (garanta), prípadne aj kontaktnej osoby a spolupracujúcich subjektov
- obdobie realizácie
- väzba na cieľ – odôvodnenie prínosu pre obec a pre splnenie strategických cieľov
- prehľad užívateľov – cieľových skupín, ktoré budú profitovať z realizácie projektu / aktivity
- merateľné ukazovatele – v podobe merateľných indikátorov úspešnosti – len ak nie je účelné posudzovať splnenie projektu v zmysle jeho popisu v stanovenom čase
- prehľad rizík – možných ohrození realizácie projektu / aktivity
- špecifikáciu potrebných postupových krokov podmieňujúcich realizáciu - len v prípade zložitejších projektov / aktivít
- odhad nákladov (nemožno zamieňať s presným rozpočtom)
- určenie spôsobu financovania
- ostatné údaje – napr. zmluvné podmienky, poznámky

Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa prioritných oblastí

Opatrenie	Projekt / Aktivita	Prioritná oblasť
A.1 Investície do dopravnej infraštruktúry	A.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií A.1.2 Vybudovanie miestnych komunikácií A.1.3 Vybudovanie chodníkov A.1.4 Dobudovanie parkovísk v obci	A – Investície do základnej infraštruktúry
A.2 Investície do systémov technickej infraštruktúry	A.2.1 Vybudovanie kanalizácie A.2.2 Modernizácia verejného osvetlenia	
A.3 Investície do systémov informačnej infraštruktúry	A.3.1 Osadenie informačných a navigačných tabúľ A.3.2 Inštalovanie kamerového systému A.3.3 Vyladenie systému miestneho rozhlasu	
A.4 Stavebné investície do budov vo vlastníctve obce	A.4.1 Rekonštrukcia obecného úradu A.4.2 Nové priestory pre materskú školu A.4.3 Rekonštrukcia kultúrneho domu A.4.4 Rekonštrukcia cintorína a domu smútku	
B.1 Podpora bytovej výstavby	B.1.1 Výstavba nájomných bytových domov B.1.2 Vybudovanie inžinierskych sietí v novej ulici B.1.3 Vybudovanie obslužných komunikácií v novej ulici	B – Rozvoj bývania, služieb, podnikania a životné prostredie
B.2 Podpora podnikania	B.2.1 Podpora vzniku prevádzok služieb a obchodu	
B.3 Odpadové hospodárstvo	B.3.1 Zriadenie zberného dvora	
B.4 Zvýšenie kvality verejných priestranstiev v obci	B.4.1 Úprava centrálného verejného priestranstva B.4.2 Údržba a výsadba verejnej zelene v uliciach obce	
C.1 Investície do infraštruktúry cyklotrás	C.1.1 Vyznačenie nových cyklotrás	C – Podpora cestovného ruchu, kultúry a identity obce
C.2 Rozširovanie infraštruktúry cestovného ruchu	C.2.1 Podpora vzniku ubytovacieho zariadenia C.2.2 Ubytovanie na súkromí C.2.3 Vytvorenie agroturistického strediska	
C.3 Budovanie a obnova exteriérových ihrísk	C.3.1 Vybudovanie detského ihriska C.3.2 Obnovenie futbalového ihriska a dobudovanie príslušenstva	
C.4 Podpora kultúrno-spoločenského života	C.4.1 Organizovanie podujatí a aktivít kultúrneho a spoločenského života C.4.2 Podpora vzniku spoločenských a športových organizácií C.4.3 Organizovanie súťaže o najkrajšiu predzáhradku C.4.4 Organizovanie výstav výrobkov, umeleckých diel (fotografií) C.4.5 Organizovanie výstav dopestovaných produktov a zvierat z drobného chovu	

Merateľné ukazovatele

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie merateľných ukazovateľov pre hodnotenie programového dokumentu. Merateľné ukazovatele majú charakter kvantitatívnych indikátorov úspešnosti, definujúcich cieľové hodnoty, ktoré sa majú dosiahnuť.

Z hľadiska monitorovania plnenia jednotlivých aktivít a projektov je potrebné sledovať merateľné ukazovatele výsledku, prípadne, výstupu a dopadu.

Ukazovatele výsledku vyjadrujú priamy efekt projektu bezprostredne po ukončení realizácie projektu a merajú bezprostredný následok, ktorý bol vyvolaný výstupom.

Za ukazovateľ výstupu možno považovať realizáciu aktivít projektu v stanovenom rozsahu, danom parametrami projektu (opísaný výsledok, náklady, stavebné parametre a pod.). Odrážajú skutočnosť, že niečo bolo vytvorené, realizované, zriadené.

Ukazovatele dopadu vyjadrujú dlhodobý efekt aktivity / projektu, teda príspevok k cieľom, či k potrebám danej cieľovej skupiny.

Pre jednotlivé opatrenia stanovujeme prevažne ukazovatele výsledku. Projekty, pre ktoré nie sú osobitne stanovené merateľné ukazovatele, sa považujú za realizované, ak sa projekt realizuje v plnom rozsahu (100%) – t.j. ide o aplikáciu ukazovateľa výstupu. Naplnenie ukazovateľov výstupu sa uvádza v %.

Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov

Označ. opatr.	Názov ukazovateľa	Definícia	Inform. zdroj	Merná jedn.	Východ. hodnota	Cieľová hodnota 2020
A.1.1	Dĺžka rekonštruovaných miestnych komunikácií	výsledok	obec	km	–	0,5
A.1.2	Dĺžka vybudovaných miestnych komunikácií	výsledok	obec	km	–	0,1
A.1.3	Dĺžka vybudovaných chodníkov	výsledok	obec	km	–	0,5
A.2.2	Zníženie energetickej náročnosti VO	výsledok	obec	%	–	20
A.3.2	Zníženie počtu prípadov majetkovej kriminality a vandalizmu	výsledok	obec	%	–	20
B.1.1	Počet nových nájomných bytov	výsledok	obec	počet	–	6
B.2.1	Počet nových prevádzok obchodu a služieb	výsledok	obec	počet	–	2
B.3.1	Podiel separovaného odpadu z celkového množstva komunálneho odpadu	výsledok	obec	%	–	15
C.1.1	Dĺžka vyznačených cyklotrás	výsledok	obec	km	–	3
C.2.2	Počet poskytovateľov ubytovania	výsledok	obec	počet	–	2
C.4.1	Počet podujatí ročne	výsledok	obec	počet	–	2
C.4.3	Počet zapojených obyvateľov	výsledok	obec	počet	–	20
C.4.4	Počet podujatí ročne	výsledok	obec	počet	–	1
C.4.5	Počet podujatí ročne	výsledok	obec	počet	–	1

4.2 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť A – Investície do základnej infraštruktúry

Formuláre pre prípravu projektov a aktivít

Názov	A.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií
Opis - stav pred realizáciou	Niektoré miestne komunikácie sa vyznačujú nevyhovujúcimi technickými parametrami – nerovnosti vozovky, líniové/bodové závady
Opis - výstupy	Komunikácie budú rekonštruované v požadovaných parametroch
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2016 – 2020
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu dopravnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce, podnikatelia, návštevníci
Indikátory monitoringu	dĺžka rekonštruovaných miestnych komunikácií: min. 0,5 km
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Náklady	300 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	–

Názov	A.1.2 Vybudovanie miestnych komunikácií
Opis - stav pred realizáciou	Prístup k niektorým nehnuteľnostiam je len po prašných cestách
Opis - výstupy	Vybudujú sa prístupové miestne komunikácie v daných úsekoch
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2016 – 2020
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu dopravnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	dĺžka vybudovaných miestnych komunikácií: min. 0,1 km
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Náklady	80 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania

Názov	A.1.3 Vybudovanie chodníkov
Opis - stav pred realizáciou	V obci nie sú pozdĺž hlavnej cesty dobudované chodníky
Opis - výstupy	Chodníky sa v zastavanom území obce vybudujú aspoň pozdĺž hlavnej cesty
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2016 – 2020
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu dopravnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	dĺžka vybudovaných chodníkov: min. 0,5 km
Riziká	nezískanie NFP
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Náklady	100 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	–

Názov	A.1.4 Dobudovanie parkovísk v obci
Opis - stav pred realizáciou	Pri niektorých objektoch / areáloch chýbajú primerané odstavné plochy
Opis - výstupy	Vybudujú sa parkoviská pri cintoríne, obecnom úrade, bytovom dome
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2016 – 2017
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu dopravnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Náklady	10 000 Eur
Financovanie	obec (fondy EÚ)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	–

Názov	A.2.1 Vybudovanie kanalizácie
Opis - stav pred realizáciou	V obci nie je (s výnimkou krátkeho úseku) vybudovaná kanalizácia a na zhromažďovanie splaškových vôd sa používajú žumpy
Opis - výstupy	V celej obci sa vybuduje gravitačná splašková kanalizácia, s čistením odpadových vôd v ČOV Zeleneč
Garant	TAVOS
Kontaktná osoba garanta	
Spolupráca	obec
Obdobie realizácie	2016 – 2020
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu technickej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce, podnikatelia
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	1. aktualizácia projektu s rozpočtom / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Náklady	700 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	–

Názov	A.2.2 Modernizácia verejného osvetlenia
Opis - stav pred realizáciou	Systém verejného osvetlenia nie je energeticky efektívny
Opis - výstupy	Verejné osvetlenie v obci bude vybudované na báze LED technológie
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2015 – 2016
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu technickej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	zníženie energetickej náročnosti VO: min. 20%
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	1. príprava žiadosti o NFP / 2. výber dodávateľa / 3. realizácia
Náklady	80 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	–

Názov	A.3.1 Osadenie informačných a navigačných tabúl
Opis - stav pred realizáciou	V obci chýbajú informačné a navigačné tabule
Opis - výstupy	Pre zlepšenie propagácie obce, turistických možností a ďalších zaujímavostí obce budú na prístupových komunikáciách do obce umiestnené navigačné tabule. Okrem navigačných tabúl sa v uzlových priestoroch osadia aj informačné tabule.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2016 – 2017
Väzba na cieľ	Vybavenie progresívnymi systémami informačnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Náklady	5000 Eur
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	A.3.2 Inštalovanie kamerového systému
Opis - stav pred realizáciou	Obec nie je pokrytá kamerovým systémom
Opis - výstupy	Na verejnom priestranstve, resp. priestranstvách bude inštalovaný kamerový systém
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2015
Väzba na cieľ	Vybavenie progresívnymi systémami informačnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	zníženie počtu prípadov majetkovej kriminality a vandalizmu: min. 20%
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, nezískanie NFP
Postup realizácie	–
Náklady	20 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	–

Názov	A.3.3 Vyladenie systému miestneho rozhlasu
Opis - stav pred realizáciou	Miestny rozhlas je v pomerne dobrom technickom stave, v niektorých častiach obce sa však prejavujú problémy so zrozumiteľnosťou hlásení
Opis - výstupy	Systém miestneho rozhlasu bude na základe meraní vyladený – optimalizovaný na požadovanú hladinu dB, s odstránením interferencií
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2015 – 2016
Väzba na cieľ	Vybavenie progresívnymi systémami informačnej infraštruktúry
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	–
Postup realizácie	–
Náklady	1000 Eur
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	A.4.1 Rekonštrukcia obecného úradu
Opis - stav pred realizáciou	Budova obecného úradu len čiastočne vyhovuje súčasným požiadavkám a vnútorné zariadenie je zastarané
Opis - výstupy	Uskutoční sa rekonštrukcia objektu, so zameraním na vykurovací systém, hygienické zariadenia. Súčasťou rekonštrukcie bude aj vyčlenenie priestorov pre archív, a nové vnútorné zariadenie. Výhľadovo rekonštrukcia môže zahŕňať aj nadstavbu objektu.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu verejných budov
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	1. aktualizácia projektu s rozpočtom / 2. výber dodávateľa / 3. realizácia
Náklady	50 000 Eur
Financovanie	obec (fondy EÚ)
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	–

Názov	A.4.2 Nové priestory pre materskú školu
Opis - stav pred realizáciou	Existujúca budova je vo vlastníctve cirkvi
Opis - výstupy	Vybudujú sa nové priestory pre materskú školu na pozemku vo vlastníctve obce
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2016 – 2017
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu verejných budov
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nezískanie NFP
Postup realizácie	1. aktualizácia projektu s rozpočtom / 2. výber dodávateľa / 3. realizácia
Náklady	300 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	–

Názov	A.4.3 Rekonštrukcia kultúrneho domu
Opis - stav pred realizáciou	Vnútorne vybavenie a vykurovací systém kultúrneho domu sú v nevyhovujúcom stave
Opis - výstupy	Uskutoční sa rozsiahla rekonštrukcia kultúrneho domu so zameraním na opravu vykurovacieho systému, rekonštrukciu kuchyne a obmenu vnútorného zariadenia.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu verejných budov
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	neschválenie NFP / dotácie, výber dodávateľa cez VO
Postup realizácie	1. spracovanie projektu s rozpočtom / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Náklady	50 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ, dotácia zo ŠR, obec
Zmluvné podmienky	podľa výsledku verejného obstarávania
Poznámky	–

Názov	A.4.4 Rekonštrukcia cintorína a domu smútku
Opis - stav pred realizáciou	Stav domu smútku je nevyhovujúci.
Opis - výstupy	Zrealizuje sa rekonštrukcia domu smútku; na cintoríne sa uskutočnia ďalšie stavebné práce zamerané na chodníky, osvetlenie...
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2016 – 2017
Väzba na cieľ	Zlepšenie stavu verejných budov
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Náklady	40 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

4.3 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť B – Rozvoj bývania, služieb, podnikania a životné prostredie

Formuláre pre prípravu projektov a aktivít

Názov	B.1.1 Výstavba nájomných bytových domov
Opis - stav pred realizáciou	V obci je 1 nájomný bytový dom
Opis - výstupy	Pre skupiny obyvateľov, ktoré nedisponujú dostatočným počiatočným kapitálom na kúpu bytu, vznikne výstavbou nájomných bytov alternatíva voči individuálnej bytovej výstavbe rodinných domov dostupných len pre vyššie príjmové skupiny. Takto je možné stabilizovať v obci mladších ekonomicky aktívnych obyvateľov.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Komplexný rozvoj bytovej výstavby s príslušnou infraštruktúrou
Užívatelia	obyvatelia obce (mladé rodiny)
Indikátory monitoringu	Počet nových nájomných bytov: 6
Riziká	nezískanie úveru
Postup realizácie	–
Náklady	250 000 Eur
Financovanie	úver ŠFRB
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.1.2 Vybudovanie inžinierskych sietí v novej ulici
Opis - stav pred realizáciou	V obci vzniká 1 nová obytná ulica
Opis - výstupy	V novej ulici sa vybudujú kompletné inžinierske siete, v predstihu pred výstavbou rodinných domov
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2015 – 2017
Väzba na cieľ	Komplexný rozvoj bytovej výstavby s príslušnou infraštruktúrou
Užívatelia	vlastníci nehnuteľností, obyvatelia
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Náklady	70 000 Eur / 100 m
Financovanie	obec, súkromné zdroje, fondy EÚ
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.1.3 Vybudovanie obslužných komunikácií v novej ulici
Opis - stav pred realizáciou	V obci vzniká 1 nová obytná ulica
Opis - výstupy	V novej ulici sa vybuduje obslužná komunikácia, v predstihu pred výstavbou rodinných domov
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2015 – 2017
Väzba na cieľ	Komplexný rozvoj bytovej výstavby s príslušnou infraštruktúrou
Užívatelia	vlastníci nehnuteľností, obyvatelia
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Náklady	50 000 Eur / 100 m
Financovanie	obec, súkromné zdroje, fondy EÚ
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.2.1 Podpora vzniku prevádzok služieb a obchodu
Opis - stav pred realizáciou	V obci je len málo prevádzok maloobchodu a služieb pre obyvateľstvo
Opis - výstupy	Zavedie sa systém motivácie občanov obce na začatie podnikania, zvlášť v segmente služieb pre obyvateľstvo a maloobchodných prevádzok. Možné nástroje motivácie: oslovenie potenciálnych podnikateľov, podpora propagácie a pod.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2015 – 2020
Väzba na cieľ	Rozširovanie podnikateľských aktivít
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Počet nových prevádzok obchodu a služieb: min. 2
Riziká	nezáujem podnikateľov
Postup realizácie	–
Náklady	
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.3.1 Zriadenie zberného dvora
Opis - stav pred realizáciou	V obci riadny zberný dvor na separovaný odpad
Opis - výstupy	Vybuduje / dobuduje sa zberný dvor v obci. Recyklácia zníži celkové množstvo produkovaného komunálneho odpadu odvázaného na skládku.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2016 – 2017
Väzba na cieľ	Environmentálne prijateľné riešenie problémov s odpadom
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Podiel separovaného odpadu z celkového množstva komunálneho odpadu: min. 15%
Riziká	nedostatočné environmentálne povedomie obyvateľov
Postup realizácie	–
Náklady	50 000 Eur
Financovanie	obec (Environmentálny fond)
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.4.1 Úprava centrálného verejného priestranstva
Opis - stav pred realizáciou	V centrálnej časti obce chýbajú atraktívne úpravy verejných priestranstiev
Opis - výstupy	Uskutoční sa komplexná revitalizácia a dotvorenie centrálnych priestorov obce, vrátane chodníkov, parkovacích miest, drobnej architektúry a zelene.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2016 – 2017
Väzba na cieľ	Zvýšenie kvality životného prostredia
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nezískanie NFP
Postup realizácie	1. spracovanie projektu s rozpočtom / 2. príprava žiadosti o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia
Náklady	300 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	B.4.2 Údržba a výsadba verejnej zelene v uliciach obce
Opis - stav pred realizáciou	Kvalita zelene na verejných priestranstvách je pomerne nízka
Opis - výstupy	Bude vysadená a upravená parková zeleň na verejných priestranstvách. Ďalej bude vysadená a upravená sprievodná líniová zeleň pozdĺž komunikácií v zastavanom území obce.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Zvýšenie kvality životného prostredia
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Náklady	20 000 Eur
Financovanie	obec, fondy EÚ
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

4.4 Opatrenia a aktivity pre Prioritnú oblasť C – Podpora cestovného ruchu, kultúry a identity obce

Formuláre pre prípravu projektov a aktivít

Názov	C.1.1 Vyznačenie nových cyklotrás
Opis - stav pred realizáciou	Z Malokarpatskej cyklotrasy je vedená do jednotlivých údolí siet cyklotrás, ktoré prechádzajú aj k.ú. Lošonec
Opis - výstupy	Doplnia sa ďalšie úseky cyklotrás (napr. pozdĺž potoka Smutná), prípadne jazdeckých trás.
Garant	VÚC, MAS Malokarpatské partnerstvo
Kontaktná osoba garanta	–
Spolupráca	Obec Lošonec
Obdobie realizácie	2016 – 2020
Väzba na cieľ	Rozšírenie možností pre cykloturistiku
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	Dĺžka vyznačených cyklotrás: min. 3 km
Riziká	nedostatok finančných zdrojov, vlastnícke vzťahy
Postup realizácie	1. vypracovanie projektovej dokumentácie a rozpočtu / 2. žiadosť o NFP / 3. výber dodávateľa / 4. realizácia stavby
Náklady	100 000 Eur
Financovanie	fondy EÚ
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.2.1 Podpora vzniku ubytovacieho zariadenia
Opis - stav pred realizáciou	V obci okrem individuálnych chatiek nie sú iné možnosti ubytovania
Opis - výstupy	V obci je potrebné podporiť iniciatívu súkromných podnikateľov vybudovať nové ubytovacie zariadenie typu ubytovne alebo penziónu s primeraným štandardom a kapacitou. Vhodné je spojenie s agroturistickým strediskom.
Garant	obec (združenie obcí)
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Vybudovaná infraštruktúra cestovného ruchu v obci
Užívatelia	návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Náklady	
Financovanie	súkromný podnikateľ, fondy EÚ
Zmluvné podmienky	–

Názov	C.2.2 Ubytovanie na súkromí
Opis - stav pred realizáciou	V obci okrem chatiek na individuálnu rekreáciu nie sú iné možnosti ubytovania
Opis - výstupy	V spolupráci s obyvateľmi obce, ktorí majú záujem a vhodné podmienky pre poskytovanie ubytovania na súkromí, bude vytvorená sieť poskytovateľov ubytovania.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2016 – 2020
Väzba na cieľ	Vybudovaná infraštruktúra cestovného ruchu v obci
Užívatelia	návštevníci
Indikátory monitoringu	počet poskytovateľov ubytovania: min. 2
Riziká	nedostatočný záujem na strane ponuky
Postup realizácie	–
Náklady	
Financovanie	súkromné zdroje
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.2.3 Vytvorenie agroturistického strediska
Opis - stav pred realizáciou	V areáli družstva sa začínajú rozvíjať agroturistické aktivity.
Opis - výstupy	Agroturistický areál sa vybuduje z iniciatívy súkromných podnikateľov v nevyužívanom areáli družstva (prípadne v starom kameňolome). Vhodné je spojenie s ubytovacím zariadením.
Garant	súkromný podnikateľ
Kontaktná osoba garanta	
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Vybudovaná infraštruktúra cestovného ruchu v obci
Užívatelia	návštevníci
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nezáujem podnikateľov
Postup realizácie	–
Náklady	
Financovanie	súkromný podnikateľ, fondy EÚ
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.3.1 Vybudovanie detského ihriska
Opis - stav pred realizáciou	V obci je detské ihrisko len v uzavretom areáli materskej školy
Opis - výstupy	Vybuduje sa detské ihrisko vybavené detskými atrakciami
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2018 – 2020
Väzba na cieľ	Možnosti pre šport a oddych obyvateľov
Užívatelia	obyvatelia obce – deti
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Náklady	10 000 Eur
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.3.2 Obnovenie futbalového ihriska a dobudovanie príslušenstva
Opis - stav pred realizáciou	Futbalové ihrisko je v nevyhovujúcom stave a bez vybavenia
Opis - výstupy	Trávny povrch ihriska sa obnoví a dobuduje sa potrebné príslušenstvo – šatne, prípadne aj hygienické zariadenia
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	–
Obdobie realizácie	2016 – 2020
Väzba na cieľ	Možnosti pre šport a oddych obyvateľov
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nedostatok finančných zdrojov
Postup realizácie	–
Náklady	20 000 Eur
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.4.1 Organizovanie podujatí a aktivít kultúrneho a spoločenského života
Opis - stav pred realizáciou	Obec pravidelne organizuje menšie kultúrno-spoločenské podujatia
Opis - výstupy	Každoročne bude zostavovaný pestrý a vyvážený program kultúrnych a spoločenských podujatí s ohľadom na záujmy rôznych cieľových a vekových skupín obyvateľov. Potrebné je udržanie a podporovanie tradičných a osvedčených aktivít, pri každoročnej inovácii a obmene niektorých podujatí.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	spoločenské organizácie
Obdobie realizácie	2015 – 2020
Väzba na cieľ	Bohatší kultúrno-spoločenský život v obci
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	počet podujatí ročne: min. 2
Riziká	nezáujem obyvateľov / návštevníkov
Postup realizácie	–
Náklady	1000 Eur ročne
Financovanie	obec, granty, sponzori
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.4.2 Podpora vzniku spoločenských a športových organizácií
Opis - stav pred realizáciou	V obci nie sú aktívne žiadne spoločenské organizácie
Opis - výstupy	Obec bude aktívne podporovať a iniciovať vznik / obnovenie činnosti spoločenských organizácií – DHZ, klubu dôchodcov, športového (bežeckého) klubu ...
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	susediace obce, podnikatelia
Obdobie realizácie	2015 – 2020
Väzba na cieľ	Bohatší kultúrno-spoločenský život v obci
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci, podnikatelia
Indikátory monitoringu	–
Riziká	nízky záujem
Postup realizácie	–
Náklady	
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.4.3 Súťaž o najkrajšiu predzáhradku
Opis - stav pred realizáciou	
Opis - výstupy	Obec bude každoročne organizovať súťaž o najkrajšiu predzáhradku pre obyvateľov obce. Výsledky súťaže budú prezentované na webstránke obce, súťaž je možné spojiť s workshopom pre obyvateľov.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	obyvatelia
Obdobie realizácie	2015 – 2020
Väzba na cieľ	Bohatší kultúrno-spoločenský život v obci
Užívatelia	obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	počet zapojených obyvateľov: min. 20
Riziká	nízky záujem
Postup realizácie	–
Náklady	1000 Eur ročne
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.4.4 Organizovanie výstav výrobkov, umeleckých diel (fotografií)
Opis - stav pred realizáciou	
Opis - výstupy	Obec bude organizovať výstavy miestnych a tradičných výrobkov, umeleckých diel, prípadne fotografií. Výstava môže mať súťažný charakter a môže byť doplnená o odbornú besedu.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	obyvatelia
Obdobie realizácie	2016 – 2020
Väzba na cieľ	Bohatší kultúrno-spoločenský život v obci
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	počet podujatí ročne: min. 1
Riziká	nízky záujem
Postup realizácie	–
Náklady	
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

Názov	C.4.5 Organizovanie výstav dopestovaných produktov a zvierat z drobnochovu
Opis - stav pred realizáciou	
Opis - výstupy	Obec bude organizovať výstavy dopestovaných produktov a zvierat z drobnochovu pre miestnych záhradkárov a chovateľov. Výstava môže mať súťažný charakter a môže byť doplnená o odbornú besedu.
Garant	obec
Kontaktná osoba garanta	starosta
Spolupráca	obyvatelia
Obdobie realizácie	2016 – 2020
Väzba na cieľ	Bohatší kultúrno-spoločenský život v obci
Užívatelia	obyvatelia obce, návštevníci
Indikátory monitoringu	počet podujatí ročne: min. 1
Riziká	nízky záujem
Postup realizácie	–
Náklady	
Financovanie	obec
Zmluvné podmienky	–
Poznámky	–

5. Realizačná časť

Realizačná časť programu rozvoja nadväzuje na programovú časť a spolu s finančnou časťou predstavujú implementačnú časť programového dokumentu. Obsahuje opis organizačného a inštitucionálneho zabezpečenia realizácie, opis komunikačnej stratégie vo vzťahu k jednotlivým cieľovým skupinám, opis systému monitorovania a hodnotenia plnenia programového dokumentu vo väzbe na merateľné ukazovatele stanovené v programovej časti. Ďalej obsahuje návrh iniciačného akčného plánu na najbližšie obdobie – I. etapu realizácie.

5.1 Organizačné a inštitucionálne zabezpečenie realizácie

Organizačné zabezpečenie realizácie jednotlivých projektov a aktivít je určené v programovej časti. Osobitne pre každý projekt / aktivitu je určený zodpovedný subjekt – tzv. garant, prípadne aj spolupracujúce subjekty. Vo väčšine prípadov je ako zodpovedný subjekt určená obec.

Obec vykonáva svoje činnosti prostredníctvom svojich orgánov. Najvyšším orgánom je obecné zastupiteľstvo, ktoré môže zriaďovať ako svoje poradné orgány odborné komisie. Vo vzťahu k PHSR je obecné zastupiteľstvo kompetentným orgánom na jeho schvaľovanie. Najvyšším výkonným orgánom a predstaviteľom obce je starosta. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené obecnému zastupiteľstvu. Obecný úrad a jeho organizačné zložky organizačne a administratívne zabezpečujú fungovanie obce.

Pri zabezpečení realizácie, ako aj monitorovania a hodnotenia programového dokumentu, bude mať rozhodujúce kompetencie pracovná skupina, pozostávajúca zo zástupcov obce, samosprávy, občanov a expertov. Predmetom jej činnosti bude podnikať kroky smerujúce k realizácii projektov, pripravovať projekty a koordinovať aktivity účastníkov rozvojového procesu. Jej úlohou nebude priamo realizovať jednotlivé projekty a opatrenia, ale koordinovať ich prípravu a súvisiace plánovacie procesy. Avšak vzhľadom k skutočnosti, že väčšinu projektov bude realizovať obec, možno predpokladať personálne prekrývanie činností administratívnych štruktúr miestnej samosprávy a pracovnej skupiny.

5.2 Časový harmonogram realizácie

Pre jednotlivé aktivity a projekty sú definované približné obdobia realizácie – tzv. etapy. Časový harmonogram realizácie rozlišuje 2 etapy a výhľadové obdobie:

- I. etapa (2015 – 2017)
- II. etapa (2018 – 2020)

- výhľad (po roku 2020)

Etapy, resp. obdobia realizácie, sú uvedené v opise jednotlivých aktivít / projektov v programovej časti. Pre I. etapu je vypracovaný podrobný akčný plán.

5.3 Monitorovanie a hodnotenie plnenia programového dokumentu

Systém monitorovania a hodnotenia

Systém monitorovania spočíva v sledovaní zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nové požiadavky obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov). Súčasne je potrebné hodnotiť plnenie opatrení, aktivít a projektov stanovených v akčnom pláne. Tieto úlohy bude vykonávať pracovná skupina zodpovedná za implementáciu. Pre hodnotenie sú stanovené kritériá podľa nasledujúcej tabuľky.

Kritéria hodnotenia PHSR

P. č.	Skupina kritérií / kritérium	Váha kritéria	Rozsah bodového hodnotenia	Poznámka
1.	Obsah dokumentu	neurčené	0-4	–
2.	Väzby dokumentu na iné strategické dokumenty na miestnej, regionálnej a národnej úrovni	neurčené	0-4	–
3.	Súlad navrhovanej stratégie s potenciálom územia/zdrojmi	neurčené	0-4	–
4.	Postupy hodnotenia a monitorovania	neurčené	0-4	–
5.	Zrozumiteľnosť dokumentu	neurčené	0-4	–
6.	Iné		0-4	–
Spolu				

Pracovná skupina by sa mala schádzať na spoločných stretnutiach aspoň raz za rok. Na stretnutí by sa zhodnotilo plnenie plánu, doterajší postup realizácie a prediskutovali a odsúhlasili prípadné zmeny.

Výstupom hodnotenia je hodnotiaca správa za príslušný kalendárny rok, ktorá zhodnotí pokrok k dosiahnutiu stanovených cieľov. Plán priebežných hodnotení je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Pre každý kalendárny rok, vo väzbe na prípravu rozpočtu a zasadnutie pracovnej skupiny, odporúčame aktualizovať, resp. pripraviť akčný plán, ktorý pre jednotlivé aktivity a projekty podrobne definuje úlohy a postupové kroky potrebné pre ich realizáciu v danom roku.

Podkladom pre monitorovanie a hodnotenie plnenia programového dokumentu sú merateľné ukazovatele, ktoré sú priradené každej aktivite / projektu v programovej časti.

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2014 - 2020

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	2017 (po ukonč. I. etapy)	<ul style="list-style-type: none">▪ podľa rozhodnutia obce / vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	–	<ul style="list-style-type: none">▪ v prípade zmenených skutočností
Tematické hodnotenie časti PHSR	2016	<ul style="list-style-type: none">▪ téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci rok▪ kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie		<ul style="list-style-type: none">▪ pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov▪ pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti		<ul style="list-style-type: none">▪ na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Z procesu monitorovania a hodnotenia je potrebné vyhotoviť záznam a monitorovaciu správu. Rovnako sa vyhotovuje správa aj z verejného prerokovania PHSR a z prerokovania jeho aktualizácie – podľa vzoru v tabuľke.

Vzor záznamu z verejného prerokovania PHSR

Zápis o prerokovaní PHSR

Termín pripomienkovania:

Pripomienka č. 1

Text pripomienky:

Pripomienka sa týka časti dokumentu:

Zaslal: *(názov komisie a dátum zasadnutia)*

Zdôvodnenie:

Vyjadrenie samosprávneho orgánu: *pripomienku akceptujeme/neakceptujeme*

Zdôvodnenie samosprávneho orgánu:

.....

Počet pripomienok: celkový počet: akceptované:

Zápis spracoval: dňa:

Aktualizácia programového dokumentu

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce má charakter otvoreného dokumentu, ktorý sa mení a dopĺňa podľa potreby. Skutočnosti zistené pri monitorovaní budú slúžiť pre uskutočnenie revízie aktuálnosti stratégie, čo môže viesť k jej prípadnému

prehodnoteniu. Obdobne by sa mal aktualizovať aj katalóg projektov – úspešne zavŕšené projekty by mali byť priebežne nahradzované novými projektmi, podporujúcimi kontinuitu v dosahovaní stanovených cieľov. Plánované projekty a aktivity možno považovať za splnené, ak boli realizované v opísanom rozsahu a v stanovenom čase, ktoré sú ekvivalentom ukazovateľov úspešnosti projektu.

Po uplynutí plánovacieho horizontu, programového obdobia alebo v prípade zmien príslušnej legislatívy sa odporúča vypracovanie nového strategického programového dokumentu. Potrebu rozsiahlejšej aktualizácie môže vyvolať i závažnejšia zmena vonkajších podmienok. Podľa aktuálnych výziev by sa mala preveriť kompatibilita navrhovaných opatrení, aktivít a projektov s možnosťami ich financovania a tomu prispôbiť výber nových projektov.

5.4 Komunikačná stratégia k cieľovým skupinám

Komunikácia a prezentácia programu rozvoja

Program rozvoja je dôležitým komunikačným nástrojom i nástrojom marketingovej komunikácie. Obec, ktorá má vypracovaný program rozvoja a verejne ho aj prezentuje, môže takto získať väčšiu dôveryhodnosť aj u potenciálnych investorov, ktorí sa pri svojich lokalizačných rozhodnutiach orientujú podľa stability rozvojovej politiky a tiež podľa ponuky konkrétnych investičných príležitostí obsiahnutých v rozvojových dokumentoch obcí.

Ďalšou cieľovou skupinou sú miestni obyvatelia. Na túto cieľovú skupinu sa komunikačné aktivity orientovali počas spracovania dokumentu. Komunikácia s verejnosťou by mala pokračovať aj naďalej – jednak priamym zapojením a tiež zverejňovaním každoročných hodnotiacich správ o plnení programu a aktuálnych akčných plánov na najbližšie obdobie.

Hlavným komunikačným kanálom je internetová stránka obce (www.losonec.sk).

Doplňkovo sa na tento účel využíva aj informačná tabuľa a miestny rozhlas. V menších obciach je významná aj úloha neformálnej komunikácie poslancov miestnej samosprávy a vedenia obce smerom k občanom pri informovaní o aktuálnych otázkach rozvoja obce.

Komunikácia so samosprávnym krajom

Pre úspešnú realizáciu viacerých navrhnutých projektov je dôležité získanie podpory kompetentných inštitúcií regionálnej úrovne – samosprávneho kraja a/alebo regionálnej rozvojovej agentúry. Vo fáze realizácie a aktualizácie programu rozvoja je žiaduce oboznamovať samosprávny kraj so základnými informáciami o vybraných kľúčových projektoch a aktivitách, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ, aby tieto projekty mohli byť zaradené do zásobníka projektov.

5.5 Akčný plán iniciačný

Súčasťou realizačnej časti PHSR je akčný plán. Je spracovaný pre jednotlivé prioritné oblasti a obsahuje aktivity na obdobie aktuálneho rozpočtového roku a ďalších 2 rokov (n+2). Akčný plán má iniciačný charakter – na krátke obdobie, preto ho bude potrebné priebežne v nasledujúcich rokoch dopĺňať o nové aktivity.

Akčný plán pre Prioritnú oblasť A – Investície do základnej infraštruktúry

Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
Opatrenie A.1			
A.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2016 – 2020	obec	fondy EÚ
A.1.2 Vybudovanie miestnych komunikácií	2016 – 2020	obec	fondy EÚ
A.1.3 Vybudovanie chodníkov	2016 – 2020	obec	fondy EÚ
A.1.4 Dobudovanie parkovísk v obci	2016 – 2017	obec	obec (fondy EÚ)
Opatrenie A.2			
A.2.1 Vybudovanie kanalizácie	2016 – 2020	obec	fondy EÚ
A.2.2 Modernizácia verejného osvetlenia	2015 – 2016	obec	fondy EÚ
Opatrenie A.3			
A.3.1 Osadenie informačných a navigačných tabúl	2016 – 2017	obec	obec
A.3.2 Inštalovanie kamerového systému	2015	obec	fondy EÚ
A.3.3 Vyladenie systému miestneho rozhlasu	2015 – 2016	obec	obec
Opatrenie A.4			
A.4.2 Nové priestory pre materskú školu	2016 – 2017	obec	fondy EÚ
A.4.4 Rekonštrukcia cintorína a domu smútku	2016 – 2017	obec	fondy EÚ

Akčný plán pre Prioritnú oblasť B – Rozvoj bývania, služieb, podnikania a životné prostredie

Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
Opatrenie B.1			
B.1.2 Vybudovanie inžinierskych sietí v novej ulici	2015 – 2017	obec	obec, súkromné zdroje, fondy EÚ
B.1.3 Vybudovanie obslužných komunikácií v novej ulici	2015 – 2017	obec	obec, súkromné zdroje, fondy EÚ
Opatrenie B.2			
B.2.1 Podpora vzniku prevádzok služieb a obchodu	2015 –	obec	obec
Opatrenie B.3			
B.3.1 Zriadenie zberného dvora	2016 – 2017	obec	obec (Envirofond)
Opatrenie B.4			
B.4.1 Úprava centrálného verejného priestranstva	2016 – 2017	obec	fondy EÚ

Akčný plán pre Prioritnú oblasť C – Podpora cestovného ruchu, kultúry a identity obce

Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
Opatrenie C.1			
C.1.1 Vyznačenie nových cyklotrás	2016 –	VÚC, MAS	fondy EÚ
Opatrenie C.2			
C.2.2 Ubytovanie na súkromí	2016 –	obec	súkromné zdroje
Opatrenie C.3			
C.3.2 Obnovenie futbalového ihriska a dobudovanie príslušenstva	2016 –	obec	obec
Opatrenie C.4			
C.4.1 Organizovanie podujatí a aktivít kultúrneho a spoločenského života	2015 –	obec	obec, granty, sponzori
C.4.2 Podpora vzniku spoločenských a športových organizácií	2015 –	obec	obec
C.4.3 Organizovanie súťaže o najkrajšiu predzáhradku	2015 –	obec	obec
C.4.4 Organizovanie výstav výrobkov, umeleckých diel (fotografií)	2015 –	obec	obec
C.4.5 Organizovanie výstav dopestovaných produktov a zvierat z drobného chovu	2015 –	obec	obec

6. Finančná časť

6.1 Finančné zabezpečenie realizácie

Finančná časť obsahuje návrh finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení a aktivít s preferovaným modelom viaczdrojového financovania, s prepojením na programový rozpočet obce.

Mnohé aktivity a opatrenia predstavujú finančne náročné projekty. Je preto nevyhnutné identifikovať zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu. Pre jednotlivé aktivity a projekty sú predbežne určené nielen náklady, ale aj zdroje financovania.

Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov, tak ako boli definované v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lošonec, budú v zásade pochádzať z troch hlavných zdrojov:

- verejné zdroje (rozpočet obce, štátny rozpočet)
- súkromné zdroje
- fondy Európskej únie

Verejné zdroje

Ako ukázala analýza rozpočtovej situácie, zdroje obce aj v prípade optimálneho vývoja umožňujú realizovať len menšie investičné akcie. Pre väčšie projekty bude preto nutné získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov, predovšetkým fondov EÚ.

Je samozrejme nutné počítať aj s variantom zamietnutia žiadosti o finančný príspevok. V takom prípade bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty je možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy rozložené na dlhšie časové úseky z obecného rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov.

V súčasnosti majú obce len minimálne možnosti získania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity. Z hľadiska investičných projektov obcí prichádzajú do úvahy:

- Štátny fond rozvoja bývania - príspevky na výstavbu nájomných bytových domov podľa stanovených kritérií
- Environmentálny fond – príspevky na projekty v oblasti životného prostredia

Isté možnosti pre financovanie menších projektov v oblasti kultúry a športu vyplývajú z výziev vypisovaných Trnavským samosprávnym krajom.

Súkromné zdroje

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formou investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov investor hľadá primárne ziskovú návratnosť, ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov.

Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obci bude potrebné zamerať pozornosť aj na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Pokiaľ ide o projekty a aktivity obsiahnuté v tomto dokumente, časť z nich počítá s príspevkami zo súkromných zdrojov, prípadne sa budú realizovať v spolupráci s verejným sektorom.

Fondy Európskej únie

Po vstupe SR do Európskej Únie sa obciam a ďalším subjektom otvorili možnosti získania dodatočných finančných prostriedkov z fondov EÚ. Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity. Je založená na štyroch štrukturálnych fondoch:

- Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) – financuje infraštruktúru, investície do tvorby pracovných príležitostí, miestne rozvojové projekty a pomoc malým firmám
- Európsky sociálny fond (ESF) – podporuje návrat nezamestnaných a znevýhodnených skupín do pracovného života, financovaním odbornej prípravy a systému podpory ich zamestnávania
- Európsky poľnohospodársky a garančný fond (EAGGF) – finančne podporuje rozvoj vidieka a pomoc farmárom najmä v zaostávajúcich regiónoch
- Finančný nástroj na riadenie rybolovu (FIFG) – pre naše územie nie je relevantný

V programovom období 2014 – 2020 bude pomoc z fondov EÚ čerpaná prostredníctvom operačných programov:

- OP Efektívna verejná správa
- OP Integrovaná infraštruktúra
- Integrovaný regionálny operačný program
- OP Kvalita životného prostredia
- OP Ľudské zdroje
- Program rozvoja vidieka
- OP Výskum a inovácie
- OP Rybné hospodárstvo
- OP Technická pomoc

Obce sa budú môcť uchádzať o finančné prostriedky predovšetkým z Integrovaného regionálneho operačného programu, prostredníctvom Programu rozvoja vidieka.

Na podporu projektov cezhraničnej spolupráce obcí a ďalších subjektov je možné využiť programy cezhraničnej spolupráce a programy medziregionálnej spolupráce EÚ (Interreg a i.).

Pri definovaní opatrení, aktivít a projektov v tomto programovom dokumente boli zvažované aj možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ.

6.2 Finančný plán

Súčasťou indikatívneho finančného plánu je:

- indikatívny rozpočet na roky 2015 – 2020 – pre jednotlivé priority
- finančný rámec plánovaných projektov a aktivít – pre jednotlivé priority

Schválený indikatívny rozpočet sa zapracuje do programového rozpočtu obce a ďalších záväzných dokumentov, vrátane akčných plánov.

Indikatívny rozpočet - sumarizácia v tis. Eur

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Spolu
Prioritná oblasť A - Investície do základnej infraštruktúry							1736
Prioritná oblasť B - Rozvoj bývania, služieb, podnikania a životné prostredie							740
Prioritná oblasť C - Podpora cestovného ruchu, kultúry a identity obce							42

Finančný rámec pre realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít – Prioritná oblasť A – Investície do základnej infraštruktúry (v tis. Eur)

Označ. opatr.	Označ. projektu, aktivity	Náklady spolu	Verejné zdroje celkom	Národné zdroje celkom	Zdroje EÚ celkom	Súkrom. zdroje	Úver. zdroje	EIB	Iné zdroje
		a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
A.1	A.1.1	300							
A.1	A.1.2	80							
A.1	A.1.3	100							
A.1	A.1.4	10							
A.2	A.2.1	700							
A.2	A.2.2	80							
A.3	A.3.1	5							
A.3	A.3.2	20							
A.3	A.3.3	1							
A.4	A.4.1	50							
A.4	A.4.2	300							

A.4	A.4.3	50
A.4	A.4.4	40

Finančný rámec pre realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít – Prioritná oblasť B – Rozvoj bývania, služieb, podnikania a životné prostredie (v tis. Eur)

Označ. opatrenia	Označ. projektu, aktivity	Náklady spolu	Verejné zdroje celkom	Národné zdroje celkom	Zdroje EÚ celkom	Súkrom. zdroje	Úver. zdroje	EIB	Iné zdroje
		a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
B.1	B.1.1	250							
B.1	B.1.2	70							
B.1	B.1.3	50							
B.2	B.2.1								
B.3	B.3.1	50							
B.4	B.4.1	300							
B.4	B.4.2	20							

Finančný rámec pre realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít – Prioritná oblasť C – Podpora cestovného ruchu, kultúry a identity obce (v tis. Eur)

Označ. opatrenia	Označ. projektu, aktivity	Náklady spolu	Verejné zdroje celkom	Národné zdroje celkom	Zdroje EÚ celkom	Súkrom. zdroje	Úver. zdroje	EIB	Iné zdroje
		a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
C.1	C.1.1	100							
C.2	C.2.1								
C.2	C.2.2								
C.2	C.2.3								
C.3	C.3.1	10							
C.3	C.3.2	20							
C.4	C.4.1	6							
C.4	C.4.2								
C.4	C.4.3	6							
C.4	C.4.4								
C.4	C.4.5								

Z hľadiska finančného zabezpečenia existuje riziko, že obmedzené finančné zdroje nebudú postačovať na realizáciu všetkých navrhovaných projektov a aktivít. Je preto potrebné definovať priority. Na základe hodnotenia bola jednotlivým projektom / aktivitám priradená vysoká / stredná / nízka priorita.

Hodnotiacia tabuľka pre výber projektov

Projekt / aktivita	Hodnotiace kritérium / hodnotenie (S = spĺňa / N = nespĺňa)	Body	Priorita
A.1.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Nevyhnutné pre kvalitu bývania (S)	5	vysoká
A.1.2 Vybudovanie miestnych komunikácií	Nevyhnutné pre kvalitu bývania (S)	5	vysoká
A.1.3 Vybudovanie chodníkov	Nevyhnutné z hľadiska bezpečnosti (S)	4	vysoká
A.1.4 Dobudovanie parkovísk v obci	Dôležité pre dopravnú obslužnosť (S)	3	stredná
A.2.1 Vybudovanie kanalizácie	Nevyhnutné pre kvalitu bývania a životného prostredia (S)	4	vysoká
A.2.2 Modernizácia verejného osvetlenia	Dôležité z hľadiska úspory energie (S)	3	stredná
A.3.1 Osadenie informačných a navigačných tabúľ	Dôležité z hľadiska priestorovej orientácie (S)	2	stredná
A.3.2 Inštalovanie kamerového systému	Nevyhnutné z hľadiska bezpečnosti (S)	4	vysoká
A.3.3 Vyladenie systému miestneho rozhlasu	Významné z hľadiska informovania obyvateľstva (S)	1	nízka
A.4.1 Rekonštrukcia obecného úradu	Dôležité z hľadiska komplexnosti zabezpečenia služieb (S)	3	stredná
A.4.2 Nové priestory pre materskú školu	Nevyhnutné z hľadiska komplexnosti zabezpečenia služieb (S)	4	vysoká
A.4.3 Rekonštrukcia kultúrneho domu	Dôležité z hľadiska komplexnosti zabezpečenia služieb (S)	3	stredná
A.4.4 Rekonštrukcia cintorína a domu smútku	Dôležité z hľadiska komplexnosti zabezpečenia služieb (S)	3	stredná
B.1.1 Výstavba nájomných bytových domov	Významné pre udržanie životaschopnosti obce (S)	1	nízka
B.1.2 Vybudovanie inžinierskych sietí v novej ulici	Dôležité pre kvalitu bývania (S)	3	stredná
B.1.3 Vybudovanie obslužných komunikácií v novej ulici	Dôležité pre kvalitu bývania (S)	3	stredná
B.2.1 Podpora vzniku prevádzok služieb a obchodu	Významné pre rozvoj podnikania (S)	1	nízka
B.3.1 Zriadenie zberného dvora	Dôležité z hľadiska udržateľného rozvoja (S)	3	stredná
B.4.1 Úprava centrálného verejného priestranstva	Nevyhnutné pre formovanie identity obce (S)	4	vysoká
B.4.2 Údržba a výsadba verejnej zelene v	Dôležité z hľadiska estetiky a kvality	2	stredná

Projekt / aktivita	Hodnotiace kritérium / hodnotenie (S = spĺňa / N = nespĺňa)	Body	Priorita
uliciach obce	životného prostredia (S)		
C.1.1 Vyznačenie nových cyklotrás	Nevyhnutné pre rozvoj cest. ruchu (S)	4	vysoká
C.2.1 Podpora vzniku ubytovacieho zariadenia	Dôležité pre rozvoj cest. ruchu (S)	3	stredná
C.2.2 Ubytovanie na súkromí	Dôležité pre rozvoj cest. ruchu (S)	3	stredná
C.2.3 Vytvorenie agroturistického strediska	Dôležité pre rozvoj cest. ruchu (S)	2	stredná
C.3.1 Vybudovanie detského ihriska	Dôležité z hľadiska komplexnosti zabezpečenia služieb (S)	3	stredná
C.3.2 Obnovenie futbalového ihriska a dobudovanie príslušenstva	Dôležité z hľadiska komplexnosti zabezpečenia služieb (S)	3	stredná
C.4.1 Organizovanie podujatí a aktivít kultúrneho a spoločenského života	Nevyhnutné pre kultúrno-spoločenský život (S)	4	vysoká
C.4.2 Podpora vzniku spoločenských a športových organizácií	Nevyhnutné pre kultúrno-spoločenský život (S)	4	vysoká
C.4.3 Organizovanie súťaže o najkrajšiu predzáhradku	Dôležité pre kultúrno-spoločenský život (S)	2	stredná
C.4.4 Organizovanie výstav výrobkov, umeleckých diel (fotografií)	Dôležité pre kultúrno-spoločenský život (S)	3	stredná
C.4.5 Organizovanie výstav dopestovaných produktov a zvierat z drobného chovu	Významné pre kultúrno-spoločenský život (S)	1	nízka

7. Záver

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lošonec je strednodobý rozvojový dokument, s plánovacím horizontom do roku 2020, pričom stratégia rozvoja sa viaže k roku 2025. Dokument vyjadruje víziu a stratégiu rozvoja obce, ďalej podrobnejšie stanovuje priority, opatrenia a aktivity rozvoja obce. Je výsledkom spolupráce najvýznamnejších aktérov obce s externými expertmi.

Dokument tvorí 5 hlavných častí – analytická časť, strategická časť, programová časť, realizačná časť a finančná časť.

Dokument nepodlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov, nakoľko nevytvára rámec pre projekty alebo činnosti podľa prílohy č. 8 uvedeného zákona a ani nevlýva na územia NATURA 2000.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lošonec po jeho prerokovaní schvaľuje obecné zastupiteľstvo, rovnako ako jeho aktualizácie.

Vypracovaním a schválením výsledného dokumentu proces strategického plánovania nekončí. Definovanie konkrétnych aktivít a projektov v podobe iniciačného akčného plánu je len prvým krokom, prostredníctvom ktorého možno posunúť stratégiu bližšie k realizácii.

Údaje o schválení PHSR

Dokument	Názov: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lošonec Štruktúra: v súlade s príslušnou legislatívou a Metodikou na vypracovanie PHSR
Spracovanie	Forma spracovania: s pomocou externých expertov Obdobie spracovania: 06/2015 – 07/2015 Riadiaci tím, pracovné skupiny – p. príloha Externá odborná spolupráca: Ekoplán, s.r.o. Náklady na spracovanie – vlastné zdroje
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy (OZ)
Schválenie	dňa 20.11.2015 uznesením OZ č. 84/2015

8. Prílohy

8.1 Zoznam členov pracovnej skupiny

Jaroslav Coplák – garant

Juraj Rábara – koordinátor

8.2 Zoznam informačných zdrojov a východiskových dokumentov

Vstupné informácie pre spracovanie analýz

Hagara, J.: Lošonec [monografia o histórii obce 1332-1997]. Lošonec, 1997

Prognostické údaje podporujúce vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja a obce. MVRR, 2003.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Smolenice, 2015

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001. Štatistický úrad SR, 2002.

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011. Štatistický úrad SR, 2013.

Územný plán obce Lošonec, 2007 (sprac. E. Krupová a kol.)

Vlastivedný Slovník obcí na Slovensku - II. diel. Bratislava : Veda, 1977.

Metodické podklady

Coplák, J. Miestne strategické plánovanie a jeho väzby s územným plánovaním. Habilitačná práca. - Bratislava : FA STU, 2013.

Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC. Verzia 2.0. Bratislava : MDVRR, 2015.

McSweeney, E. Obecné strategické plánovanie, miestny ekonomický rozvoj a facilitovanie procesu. Kanadský urbanistický inštitút, 2001.

Miestna Agenda 21 na Slovensku. Metodická príručka. Bratislava : REC, 2003.

Príručka pre mikroregióny a obce na prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Enterplan, 2002.

Smetanka, M. – Pašmik, I. Príručka pre miestne samosprávy. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí.

Zamkovský, J. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja – význam, štruktúra a základné metodické tézy. Banská Bystrica : CEPA, 2004.

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)	2030	národná	www.mindop.sk
PHSR Trnavského samosprávneho kraja	2014	regionálna	www.trnava-vuc.sk
Regionálna inovačná stratégia Trnavského samosprávneho kraja		regionálna	www.trnava-vuc.sk
Územný plán obce Lošonec		miestna	
Územný plán VÚC Trnavského kraja		regionálna	www.trnava-vuc.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska		národná	www.telecom.gov.sk

8.3 Zoznam použitých skratiek

EAGGF – Európsky poľnohospodársky a garančný fond

ERDF – Európsky fond regionálneho rozvoja

ESF – Európsky sociálny fond

MDVRR – Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja

OP – operačný program

PHSR – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

RRA – regionálna rozvojová agentúra

ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania

TTSK – Trnavský samosprávny kraj

ÚPN – Územný plán

ÚPSVaR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

Poznámka: Akčný plán na obdobie x+2 je v kapitole 5.5